

Съвет на
Европейския съюз

Брюксел, 31 май 2022 г.
(OR. en)

9598/22

Междуетноститутуционално досие:
2022/0167(COD)

JAI 768
COPEN 212
DROIPEN 72
CODEC 799

ПРЕДЛОЖЕНИЕ

От:	Генералния секретар на Европейската комисия, подписано от г-жа Martine DEPREZ, директор
Дата на получаване:	25 май 2022 г.
До:	Генералния секретариат на Съвета
№ док. Ком.:	COM(2022) 245 final
Относно:	Предложение за ДИРЕКТИВА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА относно отнемането и конфискацията на активи

Приложено се изпраща на делегациите документ COM(2022) 245 final.

Приложение: COM(2022) 245 final

ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 25.5.2022 г.
COM(2022) 245 final

2022/0167 (COD)

Предложение за

ДИРЕКТИВА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

относно отнемането и конфискацията на активи

{SEC(2022) 245 final} - {SWD(2022) 245 final} - {SWD(2022) 246 final}

ОБЯСНИТЕЛЕН МЕМОРАНДУМ

1. КОНТЕКСТ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

• Основания и цели на предложението

Организираната престъпност е една от най-големите заплахи за сигурността на Европейския съюз. Транснационалният обхват на организираната престъпност, системното използване на насилие и корупция и безпрецедентната ѝ степен на проникване в икономиката бяха разобличени в рамките на операциите EncroChat, Sky ECC и ANOM¹, осъществени през 2020—2021 г. Въз основа на последващи разследвания, проведени от държави членки, както и от Европол и Евроюст (повече от 2 500 разследвания са проведени само от EuroChat), националните органи са извършили повече от 10 000 задържания, като са заловили почти 250 тона наркотици и са иззели над 600 милиона евро в брой, както и други активи, включително стотици превозни средства, плавателни съдове, въздухоплавателни средства и луксозни предмети.

Престъпните организации използват усъвършенствани способности за изпиране на огромните си приходи, които се оценяват на поне 139 милиарда евро годишно². Както се подчертава в стратегията на ЕС за борба с организираната престъпност за периода 2021—2025 г.³, лишаването на престъпниците от тези незаконни печалби е от съществено значение за прекъсване на дейността на престъпните групи и предотвратяване на проникването им в законната икономика. Тъй като основният мотив за организираната престъпност е финансовата печалба, отнемането на активи е много ефективен механизъм за възпиране на престъпната дейност. За да гарантира, че престъпността не си струва, Комисията обяви в своята стратегия на ЕС за борба с организираната престъпност намерението да засили правилата за отнемане и конфискация на активи, като вземе предвид доклада на Комисията от 2020 г., озаглавен „Възстановяване и конфискация на активи: да гарантираме, че престъпността „не си струва“⁴.

Съгласно Решението на Съвета от 2007 г. относно службите за възстановяване на активи⁴ от държавите членки се изисква да създадат служби за отнемане на активи, за

---

¹ Европол, [*Dismantling of an encrypted network sends shockwaves through organised crime groups across Europe*](#) (Разбиването на криптирана мрежа предизвика ударна вълна сред организираните престъпни групи в цяла Европа), 2 юли 2020 г.; [*New major interventions to block encrypted communications of criminal networks*](#) (Нови значими интервенции за блокиране на криптираната комуникация на престъпните мрежи), 10 март 2021 г.; [*800 criminal arrested in biggest ever law enforcement operation against encrypted communication*](#) (800 престъпници са задържани в рамките на най-голямата досега операция на правоприлагащите органи срещу криптираната комуникация), 8 юни 2021 г.

² Съобщение на Комисията относно стратегията на ЕС за борба с организираната престъпност за периода 2021—2025 г. (COM(2021) 170, 14.4.2021 г.).

³ Доклад на Комисията до Европейския парламент и Съвета, озаглавен „Възстановяване и конфискация на активи: да гарантираме, че престъпността „не си струва“ (COM(2020) 217, 2.6.2020 г.).

⁴ Решение 2007/845/ПВР на Съвета от 6 декември 2007 г. относно сътрудничеството между Службите за възстановяване на активи на държавите членки при проследяване и установяване на облиги или друго имущество, свързани с престъпления (ОВ L 332, 18.12.2007 г., стр. 103).

да улеснят проследяването и установяването на облагите от престъпна дейност, и се определят минимални изисквания за улесняване на тяхното трансгранично сътрудничество. С Директивата за конфискацията от 2014 г.⁵, с която частично се заменят предишни нормативни актове, се определят минимални правила относно обезпечаването, управлението и конфискацията на активи от престъпна дейност. Въпреки това системите на държавите членки за отнемане на активи не са добре оборудвани, за да се справят ефективно със сложния *modus operandi* на престъпните организации. Националните органи имат ограничени възможности за бързо проследяване, установяване и обезпечаване на активи, неефективното управление на обезпечените активи означава, че те губят стойност, преди да бъде взето решение за конфискацията им, а съществуващите инструменти за конфискация не обхващат всички престъпни пазари, осигуряващи високи приходи, и не осигуряват решения за справяне със сложните структури и методи на престъпните организации. Необходимостта от засилване на режима на ЕС за отнемане на активи отдавна е призната от институциите на ЕС. През юни 2020 г. Съветът призова Комисията да разгледа възможността за укрепване на правната уредба относно управлението на обезпеченото имущество и да предостави допълнителни правомощия на службите за отнемане на активи, например за спешно обезпечаване на активи, и достъп до набор от публични регистри⁶. Европейският парламент призова за засилване на правилата относно отнемането на активи⁷. С тези призови се допълва предишното искане, отправено от двата съзаконодателни органа, за извършване на анализ на осъществимостта на въвеждането на допълнителни общи правила за конфискация на имущество, придобито чрез престъпна дейност, включително при отсъствие на присъда⁸.

Следователно в предложената директива относно отнемането и конфискацията на активи се предвижда укрепване на капацитета на компетентните органи за установяване, обезпечаване и управление на активи, както и за укрепване и разширяване на възможностите за конфискация, така че да бъдат обхванати всички съответни престъпни дейности, извършвани от организирани престъпни групи, като по този начин се създаде възможност за конфискация на всички съответни активи. На последно място, с директивата ще се подобри сътрудничеството между всички органи, участващи в отнемането на активи, и ще се насърчи по-стратегически подход към отнемането на активи чрез засилен ангажимент на тези органи за постигане на общи цели в тази област.

---

⁵ Директива 2014/42/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 3 април 2014 г. за обезпечаване и конфискация на средства и облаги от престъпна дейност в Европейския съюз (ОВ L 127, 29.4.2014 г., стр. 39).

⁶ Заклучения на Съвета относно засилването на финансовите разследвания за борба с тежката и организираната престъпност (Документ 8927/20 на Съвета от 17 юни 2020 г.).

⁷ Резолюция на Европейския парламент от 15 декември 2021 г. относно въздействието на организираната престъпност върху собствените ресурси на ЕС и върху злоупотребите със средства на ЕС, по-специално в областта на споделеното управление, от гледна точка на одита и контрола (P9_TA(2021)0501, 2020/2221(INI)).

⁸ Изявление на Европейския парламент и на Съвета относно анализа, който трябва да бъде извършен от Комисията (Документ 7329/1/14/REV 1 ADD 1 на Комисията).

Освен това, в отговор на военната агресия на Русия срещу Украйна, Европейският съюз прие ограничителни мерки срещу Русия и Беларус, надграждайки и разширявайки ограничителните мерки, първоначално въведени през март 2014 г. в отговор на незаконното анексиране на Крим и Севастопол от Русия. Тези мерки, приети въз основа на член 29 от Договора за Европейския съюз (ДЕС) и на член 215 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС), включват секторни и индивидуални мерки под формата на обезпечаване на активи и забрана за влизане и транзитно преминаване, както и клаузи за недопускане на заобикалянето на мерки, с които се забранява съзнателното и умишлено участие в дейности, насочени към заобикаляне на тези мерки, както и други задължения, по-специално за докладване на предприети действия за прилагане на ограничителните мерки на Съюза. За да се противопостави в по-висока степен на риска от нарушаване на тези мерки, на 25 май 2022 г. Комисията прие предложение за решение на Съвета за добавяне на нарушаването на ограничителните мерки на Съюза към областите на престъпност, предвидени в член 83, параграф 1 от Договора за функционирането на Европейския съюз⁹, заедно със съобщение „Към директива за наказателни санкции за нарушаване на ограничителните мерки на Съюза“¹⁰, за да установи нарушаването на правото на Съюза, свързано с ограничителните мерки (нарушаване на ограничителните мерки на Съюза) като област на особено тежка престъпност с трансгранично измерение. Със съобщението също така се очертава евентуалното съдържание на предложение за директива за установяване на минимални правила относно определянето на престъпленията и санкциите в тази област на престъпност, което може да последва, ако Съветът приеме това предложение за решение на Съвета, след като получи съгласието на Европейския парламент, и по този начин разшири списъка с области на престъпност, в които Съюзът може да установява минимални правила относно определянето на престъпленията и санкциите. Вследствие на това предложената директива, в която са включени не само правила за проследяването, установяването и управлението на активи, но също и правила за обезпечаването и конфискацията, следва да се прилага и за нарушаване на ограничителните мерки на Съюза, когато такова поведение представлява престъпление съгласно определенията.

Освен това, за да се улесни ефективното прилагане на ограничителните мерки на Съюза във всички държави членки, в предложената директива са предвидени разпоредби, с които се дава възможност за бързо проследяване и установяване на имущество, притежавано или контролирано от лица или образувания, които са обект на такива мерки, включително чрез сътрудничество с трети държави, с оглед на разкриването, предотвратяването и разследването на престъпления, свързани с нарушаване на ограничителните мерки на Съюза.

- **Съгласуваност с действащите разпоредби в тази област на политиката**

Това предложение е част от глобалната борба с организираната престъпност, корупцията и изпирането на пари. С него се прилагат Конвенцията на ООН срещу

---

⁹ Да се добави референтен номер.

¹⁰ Да се добави референтен номер.

транснационалната организирана престъпност и протоколите към нея¹¹ и Конвенцията на Организацията на обединените нации срещу корупцията¹², Варшавската конвенция на Съвета на Европа¹³, както и Препоръка 4 на Специалната група за финансови действия (FATF), като във всички тези актове се изисква от държавите — страни по тях, да приемат мерки, с които да дадат възможност на своите компетентни органи за обезпечаване и конфискация на облагите и средствата на престъплението.

То е част и от по-всеобхватните усилия на равнището на ЕС за борба с тежката и организираната престъпност. В този контекст, с него се допълва наборът от нормативни актове за хармонизиране на определенията за престъпленията и на санкциите, свързани с престъпна дейност, както и други актове, насочени към предотвратяване или борба със съответните незаконни дейности, като фалшифициране, незаконен трафик на културни ценности, данъчни престъпления и подправяне на административни документи.

От друга страна, това предложение е в съответствие и допринася за ефективното прилагане на политиката на ЕС по отношение на сигурността, съставена от набор от законодателни и законодателни мерки, чрез които на правоприлагащите и съдебните органи се предоставят инструменти за предотвратяване и борба с широк спектър от престъпни дейности и за гарантиране на високо равнище на сигурност в Европейския съюз, по-специално чрез трансгранично сътрудничество. Това включва по-специално Регламент (ЕС) 2018/1805¹⁴, с който се улеснява взаимното признаване на актовете за обезпечаване и конфискация в целия ЕС.

Същевременно предложението допринася и е в съответствие с правната уредба, с която се установяват ограничителните мерки на Съюза, насочена към гарантиране на тяхното цялостно прилагане в целия Съюз и изискваща от държавите членки да определят правилата за санкциите, приложими при нарушения на съответните разпоредби.

2. ПРАВНО ОСНОВАНИЕ, СУБСИДИАРНОСТ И ПРОПОРЦИОНАЛНОСТ

• Правно основание

Директивата се основава на член 82, параграф 2, член 83, параграфи 1 и 2, и член 87, параграф 2 от ДФЕС.

---

¹¹ Конвенция на ООН срещу транснационалната организирана престъпност, Протокол за предотвратяване, противодействие и наказване на трафика с хора, особено жени и деца; Протокол срещу незаконния трафик на мигранти по суша, море и въздух, Резолюция 55/25 на Общото събрание на ООН от 15 ноември 2000 г.; и Протокол срещу незаконното производство и трафик с огнестрелни оръжия, Резолюция 55/255 на Общото събрание на ООН от 31 май 2001 г.

¹² Конвенция на Организацията на обединените нации срещу корупцията, Резолюция 58/43 на Общото събрание на ООН от 1 октомври 2003 г.

¹³ Конвенция на Съвета на Европа относно изпиране, издирване, изземване и конфискация на облагите от престъпление и относно финансирането на тероризма (CETS № 198).

¹⁴ Регламент (ЕС) 2018/1805 на Европейския парламент и на Съвета от 14 ноември 2018 г. относно взаимното признаване на актове за обезпечаване и конфискация (ОВ L 303, 28.11.2018 г., стр. 1).

Мерките, свързани с обезпечаването и конфискацията, попадат в обхвата на член 83, параграф 1 от ДФЕС, съгласно който могат да се установяват минимални правила относно определянето на санкции в областите на особено тежка престъпност с трансгранично измерение за престъпленията, изброени в този член. Обхватът на тези мерки се разширява до престъпленията, извършвани в рамките на престъпни организации, като организираната престъпност представлява „европрестъпление“ по смисъла на член 83, параграф 1 от ДФЕС. Това би включвало и нарушаване на ограничителните мерки на Съюза, хармонизирани на равнището на ЕС. Включването на престъпления, които са хармонизирани на равнището на ЕС, или когато съответната област на политиката е хармонизирана на равнището на ЕС, също е оправдано, тъй като предложените мерки за обезпечаване и конфискация са от съществено значение за гарантиране на ефективното прилагане на политиката на Съюза в област, която е била предмет на мерки за хармонизиране и по тази причина попада в обхвата на член 83, параграф 2 от ДФЕС. Мерките, насочени към подобряване на управлението на обезпечено и конфискувано имущество, са необходими за гарантиране на ефективното прилагане на мерките за обезпечаване и конфискация и представляват допълнителни изисквания, обхванати от член 83 от ДФЕС. Това важи и за разпоредбите, насочени към разработването на по-всеобхватна стратегия за отнемане на активи, в съчетание с механизми за сътрудничество между органите на национално равнище и разпоредби, с които се гарантира, че компетентните органи разполагат с необходимите ресурси за изпълнението на задачите си.

Освен това мерките за проследяване и установяване на активи или за сътрудничество между службите за отнемане на активи и службите за управление на активи с техните колеги в други държави членки също допринасят за ефективното трансгранично сътрудничество във връзка с предотвратяването, разкриването и разследването на престъпления. Като такива те са обхванати от член 87, параграф 2 от ДФЕС.

Тъй като обхватът на член 87 от ДФЕС не е ограничен по отношение на включените престъпления, горепосочените мерки се прилагат и за нарушаване на ограничителните мерки на Съюза до степента, до която подобно нарушаване представлява престъпление съгласно определенията в националното законодателство, както и до степента, до която тези мерки улесняват предотвратяването и разкриването за нарушения на ограничителните мерки на Съюза.

Освен това процесуалните гаранции, предвидени в настоящата директива, както и разпоредбата, с която се гарантира обезщетение за жертвите, попадат в обхвата на член 82, параграф 2 от ДФЕС.

- **Субсидиарност (при неизключителна компетентност)**

Отделните усилия на държавите членки за справяне с организираната престъпност не са достатъчни, за да се преодолее трансграничният характер на организираните престъпни групи, като 70 % от престъпните групи, развиващи дейност в ЕС, са активни в повече

от три държави членки¹⁵ и укриват и реинвестират придобито чрез престъпна дейност имущество на цялата територия на вътрешния пазар на ЕС. Престъпните групи използват сложна мрежа от банкови сметки и фиктивни дружества в различни юрисдикции, за да прикриват своята одитна следа и да скриват източника и собствеността на средствата, като според данните престъпниците се насочват към държави членки с по-слаби системи за отнемане на активи¹⁶.

Следователно подновяването на усилията в целия Съюз срещу финансовите средства на престъпните организации е от решаващо значение за ефективното отнемане на средствата на престъплението и облагите от престъпна дейност. С предложената директива ще се улесни трансграничното сътрудничество и ще се допринесе за по-ефективна борба с организираната престъпност.

• Пропорционалност

В съответствие с принципа на пропорционалност, уреден в член 5, параграф 4 от ДЕС, обхватът на предложената директива е ограничен в рамките на необходимото и е пропорционален на целите за прилагане на общ минимален стандарт в целия ЕС.

С предложението се укрепват възможностите и инструментите за проследяване и установяване, обезпечаване, управление и конфискация на незаконни активи. Въпреки че мерките осигуряват достатъчно широк обхват, при тях се обръща особено силно внимание на незаконните активи, свързани с престъпна дейност, извършвана от организираната престъпност. С предложението се изясняват редица задължения с по-общ характер, като по този начин се намаляват различията между държавите членки, които могат да бъдат пречки пред трансграничното сътрудничество, и се осигурява допълнителна правна яснота.

Освен това ползите от подобрените възможности на компетентните органи за проследяване и установяване, обезпечаване, управление и конфискация на незаконни активи надхвърлят въздействието на предложените мерки върху държавите членки по отношение на нужните ресурси и необходимостта от адаптиране на националните уредби.

Също така обхватът на индивидуалните мерки е ограничен в рамките на необходимото и е пропорционален на целите за прекъсване на дейността на организираната престъпност и лишаване на престъпниците от значителни незаконни печалби. Това се прави например чрез ограничаване на системното започване на разследвания с цел проследяване на активи във връзка с престъпления, чрез които е вероятно да се

---

¹⁵ Европол, Оценка на заплахата от тежката и организираната престъпност в Европейския съюз [*Corrupting Influence: The infiltration and undermining of Europe's economy and society by organised crimes*](#) (Корупционно влияние: проникване и подкопаване на европейската икономика и общество от организираната престъпност), (2021 г.)

¹⁶ Срещу с експерти от Евроюст през юни 2016 г., цитирана в работния документ на службите на Комисията „Оценка на въздействието, придружаваща документа „Предложение за регламент на Европейския парламент и на Съвета относно взаимното признаване на решения за обезпечаване и конфискация“, SWD(2016) 468 final.

генерират значителни икономически ползи. Това се постига и чрез ограничаване на възможностите за конфискация при липса на осъдителна присъда за конкретно престъпление до тежките престъпления, чрез които е вероятно да се генерират значителни ползи. Цялостната пропорционалност се осигурява чрез съчетаване на различни мерки със силни гаранции.

- **Избор на инструмент**

Предложението е под формата на директива, насочена към осигуряване на общ минимален стандарт за мерки за обезпечаване и конфискация за всички държави членки, в съчетание с укрепване на общите възможности по отношение на проследяването, установяването и управлението на имущество и улесняването на трансграничното сътрудничество срещу получаването на облаги от престъпна дейност. Изборът на правен инструмент оставя достатъчна гъвкавост на държавите членки за прилагане на общите мерки в съответствие с националните правни традиции и организационни модели.

В предложената директива са предвидени разпоредби за службите за отнемане на активи, които понастоящем са регламентирани в Решението на Съвета относно службите за възстановяване на активи, както и за аспектите на конфискацията, регламентирани в Директивата за конфискацията и в Рамково решение 2005/212/ПВР на Съвета относно конфискация на облаги, средства и имущество от престъпления. С предложената директива ще се заменят Рамково решение 2005/212/ПВР на Съвета, Решението на Съвета относно службите за възстановяване на активи и Директивата за конфискацията и ще се установят общи стандарти за проследяване, установяване, обезпечаване, управление и конфискация на активи в един единствен инструмент. Съчетаването на разпръснатите досега задължения в рамките на един единствен инструмент ще осигури по-последователен и стратегически подход спрямо отнемането на активи и сътрудничество между всички съответни участници в системата за отнемане на активи.

- **Комитет за регулаторен контрол**

Оценката на въздействието беше представена на Комитета за регулаторен контрол на 2 февруари 2022 г. Комитетът за регулаторен контрол извърши преглед на проекта за оценка на въздействието на заседанието си от 2 март 2022 г. и даде положително становище без резерви на 4 март 2022 г.

3. РЕЗУЛТАТИ ОТ ПОСЛЕДВАЩИТЕ ОЦЕНКИ, КОНСУЛТАЦИИТЕ СЪС ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ И ОЦЕНКИТЕ НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО

- **Последващи оценки/проверки за пригодност на действащото законодателство**

Беше извършена оценка, за да се прецени дали сегашната система на ЕС за отнемане на активи все още е подходяща за целта, както и за да се установят евентуални недостатъци, които биха могли да възпрепятстват борбата с организираната престъпност. В съответствие с принципа „първо да се извършва оценка“ беше оценено

дали са постигнати първоначално предвидените резултати и бяха определени областите, в които са необходими допълнителни подобрения или актуализиране на действащите правни инструменти.

В този контекст двата оценени правни инструмента, Решението на Съвета относно службите за възстановяване на активи и Директивата за конфискацията, са допринесли за засилване на сътрудничеството между службите за отнемане на активи, спомагайки за сближаване на концепциите за обезпечаване и конфискация между различните държавите членки и за увеличаване до известна степен на равнищата на обезпечаване и конфискация. Въпреки това в оценката беше достигнато заключението, че остават предизвикателства при установяването на активи и че цялостното равнище на конфискация на облаги от престъпна дейност остава твърде ниско, за да окаже значително влияние върху печалбите на организираната престъпност. Въпреки подобряването на различни аспекти на системата за отнемане на активи след приемането на Решението на Съвета относно службите за възстановяване на активи и на Директивата за конфискацията, проблемите, идентифицирани преди приемането на съответните актове (и по-специално на Директивата за конфискацията), все още продължават да съществуват до голяма степен, заедно с редица недостатъци, засягащи възможностите на държавите членки да проследяват, установяват, обезпечават, конфискуват и управляват незаконни активи по ефективен и ефикасен начин.

- **Консултации със заинтересованите страни**

При изготвянето на това предложение Комисията се консултира с широк кръг от заинтересовани страни, включително институции и агенции на ЕС, служби за отнемане на активи, правоприлагащи органи в държавите членки, неправителствени организации и гражданското общество, както и международни организации.

Бяха проведени консултации със заинтересованите страни чрез различни канали, включително обратна връзка за първоначална оценка на въздействието, мероприятия със заинтересованите страни, семинари, целеви консултации, обществени консултации, проучване в подкрепа на оценката на въздействието, полуструктурирани интервюта и семинари за избор на варианти на политиката.

Първоначална **оценка на въздействието** беше публикувана за получаване на обратна връзка от 9 март 2021 г. до 6 април 2021 г. Бяха получени общо 13 отговора от различни заинтересовани страни.

Бяха проведени два **семинара със заинтересованите страни** с представители на службите за отнемане на активи на 25 и 26 май 2021 г. и с Комитета за контакти съгласно Директивата за конфискацията — на 1 и 2 юни 2021 г. Целта на тези семинари беше да се получат становища по отношение на ефективността, ефикасността, уместността, съгласуваността и добавената стойност от ЕС на Директивата за конфискацията и Решението на Съвета относно службите за възстановяване на активи. Тези семинари бяха последвани от целеви консултации чрез писмени отговори, предоставени от участниците.

От 21 юни до 27 септември 2021 г. беше проведена **обществена консултация**, за да се съберат мненията на гражданите и заинтересованите страни. Бяха получени общо 50 отговора. В отговорите беше подчертано значението на трансграничното сътрудничество между правоприлагащите органи в борбата срещу облагите от престъпна дейност и бяха посочени някои от пречките пред ефективното установяване, управление и конфискация на облагите от престъпна дейност, като недостатъчните правомощия и достъп до данни на службите за отнемане на активи, както и ограниченият обхват на Директивата за конфискацията. Освен това респондентите изразиха подкрепата си за актуализиране на законодателните мерки по подходящ начин, за да могат да се преодолеят подобни проблеми.

Освен това Комисията възложи изготвяне на **проучване в подкрепа на подготовката на оценката на въздействието**. Проучването беше проведено от външен консултант между март 2021 г. и декември 2021 г. Подготовката на проучването включваше анализ на документи и почти 40 полуструктурирани интервюта със заинтересовани страни, като Агенцията на Европейския съюз за обучение в областта на правоприлагането (CEPOL), Агенцията на Европейския съюз за сътрудничество в областта на правоприлагането (Европол), Агенцията на Европейския съюз за сътрудничество в областта на наказателното правосъдие (Евроюст), правоприлагащи органи, служби за отнемане на активи и неправителствени организации. Освен това през юли 2021 г. бяха осъществени целеви консултации под формата на писмени въпросници до службите за отнемане на активи и членове на Комитета за контакти съгласно Директивата за конфискацията. И накрая, през септември 2021 г. се проведе четири допълнителни семинара, за да се съберат мненията на заинтересованите страни относно вариантите на политиката и да се установи потенциалното въздействие на вариантите на политиката.

- **Оценка на въздействието**

В оценката на въздействието, която подкрепи разработването на тази инициатива, бяха проучени различни варианти на политиката за преодоляване на обстоятелството, че системата на ЕС за отнемане на активи не е добре обезпечена за ефективно справяне със сложния *modus operandi* на престъпните организации. Освен базовият сценарий, който няма да доведе до промяна на сегашната ситуация, бяха анализирани следните варианти:

Вариант 1 включва **незаконодателни мерки** за подпомагане на обмена на опит, знания и добри практики между компетентните органи с оглед укрепване на възможностите за отнемане на активи и на разбирането за различните фази на отнемането на активи. Този обмен би бил допълнително подобрен чрез разработване на подходящи насоки на ЕС и, когато е уместно, обучение на компетентните органи.

При **Вариант 2** мерките ще се състоят предимно от **целеви изменения** на Решението на Съвета относно службите за възстановяване на активи и на Директивата за конфискацията, чрез които да се уточни обхватът на съществуващите общи изисквания и да се засили тяхната ефективност. Тези мерки ще включват изисквания към държавите членки да приемат национална стратегия относно отнемането на активи и да

гарантират, че компетентните органи ще разполагат с необходимите умения и ресурси. Освен това са предвидени мерки, насочени към подобряване на трансграничното сътрудничество между службите за отнемане на активи, включително достъп до бази данни и разширени правомощия във връзка с обезпечаването.

Вариант 3 ще съдържа, в допълнение към мерките, предвидени във вариант 2, **по-подробни изисквания** към държавите членки за всички фази от процеса по отнемане. Това ще включва задължения като системно започване на финансови разследвания, както и специфични изисквания за управлението на активи, като планиране преди изземването, предварителни продажби и създаване на специализирани служби за управление на активи. Освен това обхватът на Директивата за конфискацията ще бъде разширен, за да включи по-широк кръг от престъпления: действащата разпоредба относно неоснованата на присъда конфискация ще бъде разширена и ще бъде въведен модел за конфискация на богатство с неизяснен произход, с който да се гарантира въвеждането на конфискация на активи, които не са свързани с конкретно престъпление.

При **Вариант 4** мерките са предвидени в допълнение към тези по Вариант 3, но обхватът на разпоредбите ще бъде разширен до всички престъпления и ще включи по-широки изисквания по отношение на започването на разследвания. Освен това ще бъдат определени по-конкретни условия относно спешните актове за обезпечаване и обмен на информация между службите за отнемане на активи.

В контекста на различните икономически, социални и екологични въздействия, свързани с всеки от вариантите, а също и тяхната стойност от гледна точка на ефективност, ефикасност и пропорционалност, при оценката на въздействието беше установено, че предпочитаният вариант е вариант 3.

С мерките по Вариант 1 могат да се допълнят законодателните промени, но като се има предвид, че установените проблеми са резултат в значителна степен от правната уредба, те не биха били достатъчни за ефективно преодоляване на установените проблеми. По подобен начин вариант 2 би допринесъл само в ограничена степен за подобряване на текущата ситуация, тъй като няколкото допълнителни изисквания в сравнение със статуквото само биха укрепили до известна степен възможностите за проследяване и установяване на активи, но не биха били достатъчни за гарантиране на ефективното управление на обезпечените активи и не биха обхванали всички съответни престъпни дейности, доколкото мерките за конфискация ще останат с ограничен обхват.

По отношение на вариант 3 беше установено, че мерките относно проследяването и установяването на активи, както и тези, с които се гарантира приемането на ефективни механизми за управление на активи и модели за конфискация, ще подобрят в значителна степен ефективността на системата за отнемане на активи. Въпреки разходите тези мерки се приемат за ефикасни, предвид качествения скок в равнището на конфискация, и за пропорционални по отношение на административната тежест и намесата в организационните структури на държавите членки. По отношение на основните права беше установено, че въздействието на вариант 3 и по-специално на

новия модел за конфискация е балансирано спрямо гаранциите и целта, която се преследва с политиката, предвид мащаба на проблема.

Във връзка с вариант 4 се очаква ограничено повишаване на ефективността в сравнение с допълнителните разходи, както и по-значителна намеса в свободата на държавите членки да организират национални структури за отнемане на активи според техния избор и техните национални предпочитания.

След положителното становище без резерви, представено от Комитета за регулаторен контрол на 4 март 2022 г., оценката на въздействието беше преразгледана, за да се подобрят начинът на представяне на вариантите на политиката и сравненията между тях, включително техните разходи, ползи и въздействия. Оценката на въздействието беше допълнително преработена, за да се отразят по-добре възгледите на различните заинтересовани страни и разликите между установените проблеми в отделните държави членки. И накрая, при преразглеждането беше очертана първата програма за мониторинг и оценка на предвиденото предложение.

- **Пригодност и опростяване на законодателството**

Съгласно Програмата на Комисията за пригодност и резултатност на регулаторната рамка (REFIT) всички инициативи, имащи за цел внасяне на промяна в действащото законодателство на ЕС, следва да се стремят към опростяване и по-ефикасно изпълнение на заявените цели на политиката (т.е. намаляване на ненужните разходи, свързани с регулирането). От анализа на въздействието можем да съдим, че мерките, изложени в предложената директива, се очаква да окажат въздействие по отношение на тежестта върху държавите членки, но ползите ще бъдат още по-големи.

Доколкото с разпоредбите на предложената директива се предвижда по-стратегически подход към отнемането на активи, предоставят се по-ефективни инструменти за конфискация на активи и се гарантира, че компетентните органи разполагат с необходимите ресурси, умения и правомощия, системите на държавите членки за отнемане на активи, както и трансграничното сътрудничество ще станат значително по-ефикасни.

Ползите по отношение на установяването, обезпечаването и конфискацията на повече незаконни активи и поддържането или дори увеличаването на тяхната стойност чувствително ще надвишат регулаторната тежест, свързана с тези мерки.

- **Основни права**

При всички мерки, предвидени в настоящото предложение, се зачитат основните права и свободи, залегнали в Хартата на основните права на Европейския съюз, и те трябва да се прилагат по съответния начин. Всяко ограничаване на упражняването на такива основни права и свободи е подчинено на условията, посочени в член 52, параграф 1 от Хартата, а именно, че те са предмет на принципа на пропорционалност по отношение на законната цел за действително постигане на признати от Съюза цели от общ интерес и защита на правата и свободите на други хора. Ограниченията трябва да бъдат предвидени в закон и да зачитат основното съдържание на правата и свободите, предвидени в Хартата.

Намесата на предложените мерки спрямо основните права (включително по-специално правата на собственост) се обосновава с необходимостта от ефективно лишаване на престъпниците, и по-специално на организираната престъпност, от техните незаконни активи, тъй като те представляват както основната мотивация за тях да извършват престъпления, така и средствата за продължаване и разширяване на престъпната им дейност. Предложените мерки се ограничават в рамките на необходимото за постигане на тази цел. Нововъведеният модел за конфискация се обосновава с присъщите трудности при свързването на активи с конкретни престъпления, когато собственикът участва в организирана престъпна дейност, състояща се от множество престъпления, извършени за продължителен период от време. И накрая, зачитането на основните права ще бъде осигурено чрез гаранции, включително ефективни средства за правна защита, достъпни за засегнатото лице, по отношение на всички мерки, предвидени в предложената директива, включително нововъведените изисквания относно предварителните продажби или новия модел за конфискация.

С това предложение също така се гарантира, че при изпълнението на директивата се прилагат съответните правила на ЕС за защита на личните данни.

4. ОТРАЖЕНИЕ ВЪРХУ БЮДЖЕТА

Предложението няма отражение върху бюджета на Европейския съюз.

5. ДРУГИ ЕЛЕМЕНТИ

- **Планове за изпълнение и механизъм за мониторинг, оценка и докладване**

Изпълнението на предложената директива ще бъде преразгледано до 3 години след влизането ѝ в сила, след което Комисията ще представи доклад на Европейския парламент и на Съвета. В този доклад ще бъде оценена степента, до която държавите членки са предприели необходимите мерки за спазване на директивата. Доклад за оценка на въздействието и добавената стойност на директивата ще бъде представен от Комисията на Европейския парламент и на Съвета до пет години след влизането в сила на директивата.

- **Подробно разяснение на отделните разпоредби на предложението**

Това предложение за директива е структурирано в осем глави:

Общи разпоредби относно отнемането и конфискацията на активи (глава I, членове 1—3).

В член 1 се определя предметът, а именно установяване на минимални правила за проследяване и установяване, обезпечаване, конфискация и управление на имущество при наказателни дела и за улесняване на прилагането на ограничителните мерки на Съюза, когато това е необходимо за предотвратяване, разкриване или разследване на престъпления, свързани с нарушаването на такива мерки.

В член 2 се определя обхватът, като се изброяват престъпленията, за които следва да се прилагат правилата, определени в настоящата директива. Този списък включва престъпленията, изброени

в член 83 от ДФЕС, както и престъпленията, които са хармонизирани на равнището на ЕС. Освен това в члена относно обхвата се включват редица престъпления, които обикновено се извършват от организирани престъпни групи. Също така в него се включват престъпления, свързани с нарушаването на ограничителните мерки на Съюза. За целите на проследяването и установяването на имуществото се обхващат престъпления, наказуеми с максимален срок на лишаване от свобода от най-малко една година.

В член 3 се определят ключовите термини, използвани в процеса на отнемане на активи, като се запазват определенията, които вече са включени в Директивата за конфискацията, и се добавят нови определения, например свързани с разследванията с цел проследяване, както и понятията „целенасочени финансови санкции“ и „ограничителни мерки на Съюза“. Позоваванията на термина „актив“ трябва да се разбират като нетехнически формулировки. За целите на разпоредбите относно проследяването и установяването, обезпечаването, конфискацията и управлението на имущество в рамките на производства по наказателни дела се използват и определят термините „облаги“, „средства на престъплението“ и „имущество“.

Разпоредби относно проследяването и установяването на активи (глава II, членове 4—10)

Разпоредбите на глава II се основават на член 87, параграф 2 от ДФЕС. В тази връзка разпоредбите имат за цел проследяване и установяване на имущество при наказателни дела, както и улесняване на прилагането на ограничителните мерки на Съюза, когато това е необходимо за предотвратяване, разкриване или разследване на престъпления, свързани с нарушаването на тези мерки.

В член 4 от държавите членки се изисква да осигуряват разследвания с цел проследяване на активи с оглед улесняване на трансграничното сътрудничество, по-специално когато има подозрение, че дадено престъпление може да доведе до значителни икономически печалби, и с цел предотвратяване, разкриване или разследване на нарушаването на ограничителните мерки на Съюза.

В член 5 се определя задължението за държавите членки да създадат поне една служба за отнемане на активи, в съответствие с действащото Решение на Съвета относно службите за възстановяване на активи. В допълнение към действащите правила с тази разпоредба се определят специфичните задачи на службите за отнемане на активи, включително обменът на информация с други служби за отнемане на активи в други държави членки, както и в контекста на предотвратяването, разкриването и разследването на нарушаването на ограничителните мерки на Съюза. С този член също така на службите за отнемане на активи се възлага задачата да проследяват и установяват имуществото на лица и образувания, които са обект на ограничителните мерки на Съюза. В този контекст службите за отнемане на активи също така следва да имат правомощията да предприемат незабавни действия за временно обезпечаване на въпросното имущество.

В член 6 се определя информацията, до която държавите членки следва да предоставят пряк достъп на службите за отнемане на активи, за да се гарантира бърза реакция на исканията за информация от други държави членки, като това е аспект, който не е регламентиран в Решението на Съвета относно службите за възстановяване на активи.

В член 7 са предвидени конкретни гаранции във връзка с достъпа до информация. Тази разпоредба има за цел да се гарантира, че националните органи разполагат с достъп до информацията въз основа на принципа „необходимост да се знае“ в рамките на необходимите правила за сигурност и поверителност.

С член 8 се установява рамка за мониторинг по отношение на достъпа до информация от страна на компетентните национални органи. Целта на тази разпоредба е да се предотвратят случаи на нарушения, свързани с достъпа до информация, или недостатъчен достъп до информация.

В член 9 се регламентира обменът на информация между службите за отнемане на активи, както спонтанен, така и при поискване, като се предоставят допълнителни подробности в сравнение с Решението на Съвета относно службите за възстановяване на активи, включително чрез посочване на целите на този обмен, минималната информация, която трябва да бъде включена в трансграничните искания, канала за обмен на информация (SIENA) и основанията за отказ.

В член 10 се определят сроковете за отговор на искания за информация, без да се променят сроковете, определени в Решението на Съвета относно службите за възстановяване на активи, което се позовава на сроковете в Рамково решение 2006/960/ПВР на Съвета¹⁷. С тази разпоредба се регламентират два сценария, а именно нормални искания, на които следва да се отговори в рамките на седем дни, и спешни искания, които следва да бъдат разгледани в рамките на осем часа.

Разпоредби относно обезпечаването и конфискацията на активи (глава III, членове 11—18)

Разпоредбите относно обезпечаването и конфискацията се основават на член 83 от ДФЕС. В тази връзка разпоредбите на глава III се прилагат за престъпления в обхвата на член 2, параграфи 1—4 от настоящата директива, но не и за обезпечаване съгласно ограничителните мерки на Съюза.

В член 11 от държавите членки се изисква да предприемат необходимите мерки, за да гарантират, че незаконните активи могат да бъдат обезпечени бързо и, когато е необходимо, с незабавно действие, за да се избегне тяхното изчезване. Тези мерки включват — в допълнение към мерките, определени в Директивата за конфискацията — възможността службите за отнемане на активи да предприемат временни спешни мерки за обезпечаване, докато не бъде издаден официален акт за обезпечаване. В този член също така се предвижда конкретна гаранция, с която се определя, че актът за обезпечаване остава в сила само толкова дълго, колкото е необходимо, както и че имуществото следва да бъде върнато незабавно, ако няма да бъде конфискувано.

---

¹⁷ Рамково решение 2006/960/ПВР на Съвета от 18 декември 2006 г. за опростяване обмена на информация и сведения между правоприлагащите органи на държавите — членки на Европейския съюз (ОВ L 386, 29.12.2006 г., стр. 89).

В член 12 от държавите членки се изисква да дадат възможност за конфискация на средства на престъплението и облаги от престъпна дейност след окончателна осъдителна присъда и да дадат възможност за конфискация на имущество с еквивалентна стойност на облагите от престъпна дейност („стандартна конфискация и конфискация на равностойно имущество“, както е предвидено в действащите правила на ЕС).

В член 13 от държавите членки се изисква да създадат възможност за конфискацията на имущество, което е прехвърлено от обвиняемия или от заподозряното лице на трета страна с цел избягване на конфискация („конфискация по отношение на трети страни“, както е предвидено в Директивата за конфискацията). Такава конфискация е оправдана само когато третата страна е знаела или е трябвало да знае, че прехвърлянето на имуществото е извършено с тази цел. В разпоредбите се посочват обстоятелства, които са от значение за извършването на тази оценка.

В член 14 от държавите членки се изисква да създадат възможност за конфискацията на имущество на осъдено лице, когато националният съд на държава членка е убеден, че имуществото е придобито чрез престъпна дейност („разширена конфискация“). При преценката си националният съд следва да взема предвид всички обстоятелства по делото, включително факта, че стойността на имуществото е непропорционална на законните доходи на осъденото лице. В сравнение с Директивата за конфискацията тази възможност следва да бъде налична за всички престъпления в обхвата на директивата.

В член 15 от държавите членки се изисква да предвидят възможност за конфискация, когато са налице всички доказателства за престъпление, но осъдителна присъда не е възможна поради ограничен брой обстоятелства. Тези обстоятелства включват, освен болест и укриване (вече включени в Директивата за конфискацията), смърт на заподозряното или обвиняемото лице, както и имунитет или амнистия, или изтичане на сроковете, предвидени в националното законодателство. Обхватът от гледна точка на включените престъпления е ограничен до тези с максимален срок на лишаване от свобода от най-малко 4 години.

В член 16 се въвежда нова възможност за конфискация, когато активи са обезпечени въз основа на подозрение за участие в организирана престъпна дейност и когато не е възможна конфискация съгласно други разпоредби на директивата. Така следва да се позволи конфискацията на активи само когато националният съд е убеден, че въпросните активи са придобити чрез престъпна дейност. Тази констатация трябва да се основава на цялостна преценка на всички обстоятелства по делото, включително дали стойността на имуществото е непропорционална на законните доходи на собственика. Обхватът от гледна точка на включените престъпления е ограничен до тези с максимален срок на лишаване от свобода от най-малко 4 години.

В член 17 от държавите членки се изисква да осигурят разследване с цел проследяване на активи след осъдителна присъда, за да гарантират ефективното изпълнение на акт за конфискация. Освен това в този член от държавите членки се изисква да разгледат възможността за използване на конфискувано имущество за обществени или социални

цели. И двете разпоредби се основават на съответните разпоредби в Директивата за конфискацията.

Целта на член 18 е да се гарантира, че правото на обезщетение на жертвите няма да бъде засегнато от мерките за конфискация, подобно на съответната разпоредба в Директивата за конфискацията.

Разпоредби относно управлението на активи (глава IV, членове 19—21)

Разпоредбите относно управлението се основават на член 83 от ДФЕС. В тази връзка разпоредбите на глава IV се прилагат за престъпленията в обхвата на член 2, параграфи 1—4 от настоящата директива, но не и за обезпечаване съгласно ограничителните мерки на Съюза.

В член 19 от държавите членки се изисква да гарантират, че обезпечените или конфискуваните активи се управляват ефективно до разпореждането с тях. Тук допълнително се изяснява обхватът на това общо изискване (подобно на съответната разпоредба в Директивата за конфискацията), като целта на тази разпоредба е да се запази стойността на имуществото и да се сведат до минимум разходите за управление. За постигането на тази цел от държавите членки се изисква да извършват предварителна оценка на разходите, които ще бъдат направени при управлението на имуществото („планиране преди изземването“).

В член 20 от държавите членки се изисква да предвидят възможността за прехвърляне или продажба на обезпечени активи преди издаването на акта за конфискация („предварителна продажба“). С разпоредбата допълнително се уточнява обхватът на това общо задължение (както е посочено в Директивата за конфискацията), като се изисква при определени обстоятелства да се извършват предварителни продажби, за да се избегне загубата на стойност на имуществото или превръщането на разходите за управление в непропорционални. Това изискване е предмет на редица гаранции за защита на законните интереси на засегнатото лице. Тези гаранции включват, в допълнение към общите гаранции, правото на изслушване преди вземането на решение за предварителна продажба. Тези правила се прилагат за имущество, установено в контекста на прилагането на ограничителните мерки на Съюза, доколкото то е било обезпечено във връзка с наказателни обвинения, като например за нарушаване на ограничителните мерки на Съюза. Освен това в член 20 е включена възможността за начисляване на разходите за управлението на обезпечени активи на действителния собственик.

В член 21 от държавите членки се изисква да създадат поне една служба за управление на активи и се определят задачите на службите за управление на активи по по-прецизен начин в сравнение със съответните разпоредби на Директивата за конфискацията.

Разпоредби относно гаранциите (глава V, членове 22—24)

Разпоредбите относно гаранциите се основават на член 82, параграф 2 от ДФЕС. В тази връзка разпоредбите на глава V се прилагат за престъпления в обхвата на член 2, параграфи 1—4 от настоящата директива.

Гаранциите по този раздел до голяма степен се основават на действащите разпоредби на Директивата за конфискацията, като същевременно се предоставят допълнителни разяснения, с които се повишава ефективността на гаранциите и се актуализират гаранциите спрямо новите правила за защита на личните данни.

Член 22 има за цел да се гарантира, че засегнатите лица се информират за приетите мерки за обезпечаване и конфискация, включително за причините за тяхното приемане.

С член 23 се определят по-конкретни изисквания за гарантиране на наличието на ефективни средства за правна защита срещу мерки, предприети въз основа на разпоредбите на настоящата директива. Това включва и правото на достъп до адвокат.

Разпоредби относно стратегическата рамка за отнемане на активи (глава VI, членове 24—27)

Повечето разпоредби в този раздел са нови и имат за цел да се гарантира, че цялостният процес по отнемане и конфискация на активи е по-ефективен.

В член 24 от държавите членки се изисква да приемат национална стратегия относно отнемането на активи и да я актуализират на всеки пет години. Националната стратегия следва да бъде инструмент за държавите членки за определяне на мерки за засилване на усилията на националните органи, участващи в процеса по отнемане на активи, за гарантиране и улесняване на сътрудничеството и координацията и за измерване на напредъка. За тази цел в стратегията следва да се определят целите, потребностите от ресурси (включително от обучение), както и механизмите за сътрудничество между съответните национални органи.

В член 25 от държавите членки се изисква да гарантират, че по-специално службите за отнемане на активи и службите за управление на активи разполагат с необходимите ресурси за изпълнението на своите задачи.

В член 26 от държавите членки се изисква да създадат централизиран регистър, съдържащ съответната информация за обезпечени, управлявани и конфискувани активи. Службите за отнемане на активи, службите за управление на активи, както и други органи, натоварени с проследяването и установяването или управлението на активи, следва да имат достъп до този регистър.

В член 27 от държавите членки се изисква да събират статистически данни за мерките, предприети въз основа на настоящата директива, и ежегодно да съобщават на Комисията тези данни. Надеждните и изчерпателни статистически данни са от съществено значение за правилната оценка на ефективността на мерките, приети съгласно настоящата директива. С този член Комисията се оправомощава при необходимост да приема делегирани актове относно информацията, която трябва да се събира, както и относно методиката на събиране.

Разпоредби относно сътрудничеството между службите за отнемане на активи и органите на ЕС, агенциите и трети държави (глава VII, членове 28 и 29)

Разпоредбите относно сътрудничеството са нови и отразяват целта да се осигури всеобхватна правна уредба, която да обхваща всички съответни аспекти на отнемането на активи.

Член 28 е насочен към осигуряване на сътрудничеството между службите за отнемане на активи и Европейската прокуратура, Европол и Евроюст с цел улесняване на проследяването и установяването на имущество, което може да бъде конфискувано. В този член също така се предвижда, че службите за отнемане на активи ще трябва при необходимост да си сътрудничат с Европол и Евроюст във връзка с предотвратяването, разкриването или разследването на престъпления, свързани с нарушаване на ограничителните мерки на Съюза.

Член 29 има за цел да осигури сътрудничество между службите за отнемане на активи, както и службите за управление на активи и техните партньори в трети държави. При необходимост сътрудничеството между службите за отнемане на активи обхваща ситуации, при които е необходимо да се прибегва до предотвратяване, разкриване или разследване на престъпления, свързани с нарушаване на ограничителните мерки на Съюза.

Заключителни разпоредби (глава VIII, членове 30—37)

В този раздел се разглеждат редица правни и технически въпроси. На първо място, с него се предоставят правомощия на Комисията да приема делегирани актове при условията, определени в члена (член 30). На второ място, в него се изисква от държавите членки да уведомяват Комисията за определените компетентни органи, както и за съответните звена за контакт съгласно член 5 и член 21 от настоящата директива (член 31). Освен това в тази глава е включена разпоредба относно транспонирането в националното законодателство (член 32) и е предвидено задължение за Комисията да докладва на Европейския парламент и на Съвета относно изпълнението, както и за последваща оценка на настоящата директива (член 33). В нея се изяснява връзката с други правни инструменти (член 34) и се предвижда замяна на пет действащи правни акта (член 35); единствено Дания ще остане обвързана от Решението на Съвета относно службите за възстановяване на активи, за да се гарантира, че сътрудничеството с датските служби за отнемане на активи ще продължи да се ръководи от съответните достижения на правото на ЕС. И накрая, в този раздел са включени правила относно влизането в сила (член 36) и адресатите (член 37).

Предложение за

ДИРЕКТИВА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА**относно отнемането и конфискацията на активи**

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 82, параграф 2, член 83, параграфи 1 и 2, и член 87, параграф 2 от него,

като взеха предвид предложението на Европейската комисия,

след предаване на проекта на законодателния акт на националните парламенти,

като взеха предвид становището на Европейския икономически и социален комитет¹⁸,

в съответствие с обикновената законодателна процедура,

като имат предвид, че:

- (1) В оценката на заплахата от тежката и организираната престъпност (SOCTA) на Европол за 2021 г. беше подчертана нарастващата заплахата от организираната престъпност и от проникването на престъпни елементи. Водени от големите приходи, генерирани от организираната престъпност, които възлизат най-малко на 139 милиарда евро годишно и които във все по-голяма степен се изпират чрез паралелна подземна финансова система, наличието на такива облаги от престъпна дейност представлява значителна заплахата за целостта на икономиката и обществото, като подкопава върховенството на закона и основните права. Стратегията на ЕС за борба с организираната престъпност за периода 2021—2025 г. е насочена към справяне с тези предизвикателства чрез насърчаване на трансграничното сътрудничество, подкрепа на ефективни разследвания срещу престъпните мрежи, елиминиране на облагите от престъпна дейност и привеждане на правоприлагащите органи и съдебната система в съответствие с ерата на цифровите технологии.
- (2) Основният мотив за трансграничната организирана престъпност, включително високорисковите престъпни мрежи, е финансовата печалба. Следователно, за да се справят със сериозната заплахата от страна на организираната престъпност, на компетентните органи следва да се предоставят средства за ефективно проследяване и установяване, обезпечаване, конфискуване и управление на средствата на престъплението, облагите от престъпна дейност и имуществото, придобито чрез престъпна дейност.
- (3) За да бъде ефективна системата за отнемане на активи, се изисква бързо проследяване и установяване на средствата на престъплението и облагите от престъпна дейност, както и имуществото, за което се предполага, че е с престъпен произход. Тези облаги, средства на престъплението и имущество следва да бъдат обезпечавани, за да се предотвратява тяхното изчезване, след

¹⁸ ОВ С , г., стр. .

което следва да бъдат конфискувани при приключване на наказателното производство. За да бъде ефективна системата за отнемане на активи, също така се изисква ефективно управление на обезпеченото и конфискуваното имущество, за да се запази стойността му за държавата или за реституция за жертвите.

- (4) Действащата правна уредба на Съюза относно проследяването и установяването, конфискацията и управлението на облагите, средствата на престъплението и имуществото, както и относно службите за отнемане на активи, включва Директива 2014/42/ЕС на Европейския парламент и на Съвета¹⁹, Решение 2007/845/ПВР на Съвета²⁰ и Рамково решение 2005/212/ПВР на Съвета²¹. Комисията извърши оценка на Директива 2014/42/ЕС и на Решение 2007/845/ПВР на Съвета и достигна до заключението, че действащата уредба не е постигнала напълно целта на политиката за борба с организираната престъпност чрез отнемане на нейните печалби.
- (5) Следователно действащата правна уредба следва да бъде актуализирана, за да се улеснят и гарантират ефективни усилия за отнемане и конфискация на активи в целия Съюз. За тази цел с директивата следва да се определят минимални правила за проследяване, установяване, обезпечаване, конфискация и управление на имущество в рамките на производства по наказателни дела. В този контекст концепцията за „производства по наказателни дела“ има автономен характер в правото на Съюза и се тълкува от Съда на Европейския съюз, независимо от съдебната практика на Европейския съд по правата на човека. Терминът обхваща всички видове актове за обезпечаване и конфискация, издадени в резултат на производство във връзка с престъпление. Той обхваща и други видове актове, издавани без окончателна осъдителна присъда. Производствата по наказателни дела могат също така да обхващат наказателни разследвания от полицията и други правоприлагащи органи. Необходимо е да се подсилят капацитетът на компетентните органи да лишават престъпниците от облагите от престъпна дейност. За тази цел следва да се установят правила за укрепване на проследяването и установяването на активи, както и на възможностите за обезпечаване, за да се подобри управлението на обезпечено и конфискувано имущество, да се укрепят инструментите за конфискуване на средства на престъплението, облаги от престъпна дейност и имущество, придобито чрез престъпна дейност, на престъпни организации и да се подобри цялостната ефикасност на системата за отнемане на активи.
- (6) Освен това приемането на безпрецедентни и широкообхватни ограничителни мерки на Съюза, предизвикани от руското нашествие в Украйна, разкри необходимостта от засилване на усилията да се гарантира ефективното прилагане както на секторните, така и на индивидуалните ограничителни мерки на Съюза в целия ЕС. Въпреки че не са с престъпен характер, нито изискват престъпно поведение като предварително условие за тяхното налагане, при

¹⁹ Директива 2014/42/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 3 април 2014 г. за обезпечаване и конфискация на средства и облаги от престъпна дейност в Европейския съюз (ОВ L 127, 29.4.2014 г., стр. 39).

²⁰ Решение 2007/845/ПВР на Съвета от 6 декември 2007 г. относно сътрудничеството между Службите за възстановяване на активи на държавите членки при проследяване и установяване на облаги или друго имущество, свързани с престъпления (ОВ L 332, 18.12.2007 г., стр. 103).

²¹ Рамково решение 2005/212/ПВР на Съвета от 24 февруари 2005 г. относно конфискация на облаги, средства и имущество от престъпления (ОВ L 68, 15.3.2005 г., стр. 49).

ограничителните мерки на Съюза също се разчита на замразяване на финансови средства (например целенасочени финансови санкции) и на секторни мерки и следователно при тях следва да се наблюдават ползи от укрепването на възможностите в контекста на установяването и проследяването на имущество. За тази цел следва да се установят правила за подобряване на ефективното установяване и проследяване на имущество, притежавано или контролирано от лица и образувания, които са обект на такива ограничителни мерки, както и за насърчаване на по-значимо международно сътрудничество на службите за отнемане на активи с техните партньори в трети държави. Въпреки това мерките, свързани с обезпечаване и конфискация, предвидени в настоящата директива, по-специално тези в глави III и IV, остават ограничени в рамките на ситуации, при които имуществото произтича от престъпна дейност, като например нарушаването на ограничителните мерки на Съюза. Настоящата директива няма за предмет регулиране на замразяването на финансови средства и икономически ресурси съгласно ограничителните мерки на Съюза.

- (7) С мерките, насочени към увеличаване на възможностите за проследяване и установяване на съответното имущество по отношение на лица или образувания, които са обект на ограничителни мерки на Съюза, както и с допълнителните мерки за гарантиране, че това имущество няма да бъде прехвърлено или укрито с цел да се избегнат ограничителните мерки на Съюза, се допринася за предотвратяването и разкриването на евентуално нарушаване на ограничителните мерки на Съюза и за засилено трансгранично сътрудничество при разследвания на евентуални престъпления.
- (8) С правилата следва да се улесни трансграничното сътрудничество, като се предоставят на компетентните органи необходимите правомощия и ресурси, за да отговарят бързо и ефективно на искания от органи в други държави членки. Разпоредбите, с които се определят правила за ранно проследяване и установяване, спешни действия за обезпечаване или ефективно управление, допринасят за подобряване на възможностите за отнемане на активи през границите. Като се има предвид глобалният характер по-специално на организираната престъпност, сътрудничеството с трети държави също следва да бъде засилено.
- (9) Заради поликриминалния характер и системното и ориентирано към печалба сътрудничество на престъпните организации, които участват в широк набор от незаконни дейности на различни пазари, за ефективна борба с организираната престъпност са необходими мерки за обезпечаване и конфискация, които да обхващат печалбите от всички престъпления, в които участват организираните престъпни групи. Тези престъпления включват областите на престъпност, изброени в член 83, параграф 1, включително незаконния трафик на оръжия, боеприпаси и взривни вещества съгласно определенията в Протокола срещу незаконното производство и трафик с огнестрелни оръжия, техни части и компоненти, и боеприпаси към Конвенцията на Организацията на обединените нации срещу транснационалната организирана престъпност, по която Съюзът е страна. В допълнение към престъпленията, изброени в член 83, параграф 1, обхватът на директивата следва също така да включва всички престъпления, които са хармонизирани на равнището на ЕС, включително измами срещу финансовите интереси на Европейския съюз в контекста на нарастващото участие на организирани престъпни групи в тази област на престъпна дейност. Обхватът на директивата следва също така да включва престъпленията срещу

околната среда, които представляват една от основните дейности за организираните престъпни групи и често са свързани с изпиране на пари или с отпадъци и остатъчни вещества, генерирани в контекста на производството и трафика на наркотици. Улесняването на незаконното влизане и пребиваване представлява основна дейност за организираните престъпни групи и обикновено е свързано с трафика на хора.

- (10) Други престъпления, извършвани в рамките на дадена престъпна организация, играят решаваща роля за генерирането на приходи и за създаването на възможности за по-нататъшни престъпления, включително тежки престъпления с трансграничен характер. Такива престъпления следва да бъдат включени в обхвата на директивата до степента, до която се извършват в рамките на престъпна организация. Фалшифицирането и пиратството на продукти са свързани с изпиране на пари и документни престъпления, поради което застрашават функционирането на единния пазар и лоялната конкуренция. Незаконният трафик на културни ценности, включително антики и произведения на изкуството, често се преплита с изпирането на пари и представлява важен източник на финансиране за организираните престъпни групи. Подправянето на административни документи и трафикът с тях, включително банкови документи или документи за самоличност, са ключов инструмент за изпиране на пари, трафик на хора или контрабанда на мигранти и като такъв следва да бъдат включени в обхвата на настоящата директива. Други престъпления, които често се извършват в рамките на организирана престъпна група, включват убийство или нанасяне на тежка телесна повреда, както и незаконна търговия с човешки органи и тъкани, които са източник на приходи за организираните престъпни групи в контекста на поръчковите убийства, сплашването и трафика на хора. По подобен начин отвличането, незаконното задържане или вземането на заложници, както и рекетът и изнудването се използват или като източник на приходи чрез събиране на пари от откуп, или като тактика за сплашване, използвана спрямо противници. Престъплението „организиран или въоръжен грабеж“ е една от най-честите форми за генериране на печалби за организираните престъпни групи и често се извършва във връзка с други престъпления, по-специално трафика на огнестрелни оръжия. По подобен начин трафикът на противозаконно отнети превозни средства не само е източник на печалби, но представлява и престъпление, което позволява да се осигурят необходимите средства за извършване на по-нататъшни престъпления. Освен това е от ключово значение данъчните престъпления да бъдат включени в обхвата на директивата, доколкото те се извършват като част от престъпна организация, тъй като това конкретно престъпление позволява да се генерират печалби, особено когато има трансграничен характер. Обичайните техники, които се прилагат за извършване на данъчни измами или укриване на данъци, се състоят в използване на трансгранични корпоративни структури или подобни схеми за получаване чрез измама на данъчни облекчения и възстановяване на данъци, укриване на активи или печалби, сливане на законни с незаконни печалби и активи или за тяхното прехвърляне на други образувания в чужбина, за да бъде прикрит техният произход или тяхната собственост (действителният собственик).
- (11) [За да се гарантира ефективното прилагане на ограничителните мерки на Съюза, е необходимо обхватът на директивата да се разшири, за да се включи нарушаването на ограничителните мерки на Съюза].

- (12) За да се залови имущество, което може да бъде преобразувано и прехвърлено, за да се скрие произходът му, както и за да се гарантира хармонизация и яснота на определенията в целия Съюз, следва да се даде по-широко определение на имуществото, което може да бъде обект на обезпечаване и конфискация. То следва да обхваща правни документи или инструменти, удостоверяващи правото на собственост или други права върху имущество, подлежащо на обезпечаване и конфискация, включително например финансови инструменти или документи, които могат да доведат до вземания на кредитори и обикновено се намират във владение на лицето, засегнатото от съответните процедури, както и тръстове. С настоящата директива не се засягат действащите национални процедури за съхраняване на правни документи или инструменти, с които се удостоверяват правото на собственост или други права върху имущество, тъй като те се прилагат от компетентните национални органи или публични органи в съответствие с националното законодателство. Определението следва да обхваща всички форми на собственост, включително криптоактиви.
- (13) За да се залови имущество, което може да е било преобразувано и прехвърлено с цел да се скрие произходът му, и за да се гарантира хармонизацията и яснотата на определенията в целия Съюз, следва да се предвиди широкообхватно определение на облагите от престъпна дейност, което да включва преките облаги от престъпна дейност и всички косвени ползи, включително последващо реинвестиране или преобразуване на преките облаги, в съответствие с определенията съгласно Регламент (ЕС) 2018/1805 на Европейския парламент и на Съвета²². По този начин облагите следва да обхванат всяко имущество, включително такова, което е преобразувано или конвертирано, изцяло или частично, в друго имущество, както и такова, което е смесено с имущество, придобито от законни източници, до оценената стойност на смесените облаги. Те следва също така да включват доходите или други ползи, придобити чрез облаги от престъпна дейност или от имущество, в или с което тези облаги са били преобразувани, конвертирани или смесени.
- (14) За да се улесни трансграничното сътрудничество, проследяването и установяването на имущество на ранен етап от наказателното разследване е от съществено значение за гарантиране на бързото установяване на средствата на престъплението, облагите или имуществото, които биха могли впоследствие да бъдат конфискувани, включително имущество, свързано с престъпна дейност, извършвана в други юрисдикции. За да се гарантира, че финансовите разследвания са с достатъчен приоритет във всички държави членки, така че да могат да се разрешават престъпления с трансграничен характер, е необходимо да се изисква от компетентните органи да започват проследяване на активите от момента, в който възникне подозрение за престъпна дейност, с която е вероятно да се генерират значителни икономически ползи.
- (15) Разследванията за проследяване и установяване на имущество следва също да се започват, когато е необходимо да се предотвратят, разкрият или разследват престъпления, свързани с нарушаване на ограничителните мерки на Съюза. За тази цел службите за отнемане на активи следва да разполагат с правомощия да проследяват и установяват имуществото на лица или образувания, които са обект на целенасочени финансови санкции. След като имуществото бъде

²²

Регламент (ЕС) 2018/1805 на Европейския парламент и на Съвета от 14 ноември 2018 г. относно взаимното признаване на актове за обезпечаване и конфискация (ОВ L 303, 28.11.2018 г., стр. 1).

установено, службите за отнемане на активи следва да имат правомощията временно да обезпечат имуществото, за да се гарантира, че то няма да изчезне.

- (16) Заради транснационалния характер на финансите, използвани от организирани престъпни групи, информацията, която може да доведе до установяване на средствата на престъплението и облагите от престъпна дейност и на друго имущество, притежавано или контролирано от престъпници или от лица или образувания, които са обект на ограничителните мерки на Съюза, следва да се обменя бързо между държавите членки. За тази цел е необходимо да се оправомощат службите за отнемане на активи да проследяват и установяват имущество, което впоследствие може да бъде конфискувано, да се гарантира, че имат достъп до необходимата информация при ясни условия и да се установят правила за бърз обмен на информация между службите, както спонтанен, така и при поискване. При спешни случаи, когато съществува риск от изчезване на имуществото, отговорите на исканията за информация следва да се дават възможно най-скоро и в рамките на не повече от 8 часа.
- (17) За да извършват ефективни разследвания с цел проследяване на активи и бързо да отговарят на трансгранични искания, службите за отнемане на активи следва да имат достъп до информация, която им позволява да установяват съществуването, собствеността или контрола върху имущество, което може да стане обект на акт за обезпечаване или акт за конфискация. Следователно службите за отнемане на активи следва да имат достъп до съответните данни, като фискални данни, национални регистри за гражданството и населението, търговски бази данни и информация за социалното осигуряване. Това следва да включва информация относно правоприлагането, доколкото данни като досиета за съдимост, спирания за проверка на превозни средства, претърсвания на имущество и предходни съдебни действия, например актове за обезпечаване и актове за конфискация или случаи на изземване на пари в брой, могат да бъдат от полза за установяването на съответното имущество. Достъпът до информация следва да подлежи на конкретни гаранции, с които да се предотвратят злоупотреби с правата за достъп. Тези гаранции не следва да засягат член 25 от Директива (ЕС) 2016/680 на Европейския парламент и на Съвета²³. Прекият и незабавен достъп до тази информация не възпрепятства държавите членки да обвързват достъпа с процесуални гаранции, установени в националното законодателство, като същевременно отчитат необходимостта службите за отнемане на активи да могат бързо да отговарят на трансгранични искания за информация. Прилагането на процесуални гаранции за достъпа до бази данни не следва да засяга възможностите на службите за отнемане на активи да отговарят на искания от други държави членки, особено в случаи на спешни искания. С достъпа до съответните бази данни и регистри съгласно настоящата директива следва да се допълва достъпът до информацията за банкови сметки съгласно Директива (ЕС) 2019/1153 на Европейския парламент и на Съвета²⁴ и до

²³ Директива (ЕС) 2016/680 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни от компетентните органи за целите на предотвратяването, разследването, разкриването или наказателното преследване на престъпления или изпълнението на наказания и относно свободното движение на такива данни, и за отмяна на Рамково решение 2008/977/ПВР на Съвета (ОВ L 119, 4.5.2016 г., стр. 89).

²⁴ Директива (ЕС) 2019/1153 на Европейския парламент и на Съвета от 20 юни 2019 г. за установяване на правила, с които се улеснява използването на финансова и друга информация за

информацията за действителните собственици съгласно Директива (ЕС) 2015/849 на Европейския парламент и на Съвета²⁵.

- (18) За да се гарантира сигурността на информацията, споделяна между службите за отнемане на активи, използването на приложението за мрежа за сигурен обмен на информация (SIENA), управлявано от Европол в съответствие с Регламент (ЕС) 2016/794 на Европейския парламент и на Съвета²⁶, следва да бъде задължително за цялата комуникация между службите за отнемане на активи съгласно настоящата директива. Следователно, за да могат да изпълняват всички задачи, възложени им съгласно настоящата директива, всички служби за отнемане на активи следва да имат пряк достъп до SIENA.
- (19) Обезпечаването и конфискацията съгласно настоящата директива са автономни понятия, които не следва да възпрепятстват държавите членки да изпълняват настоящата директива, като използват инструменти, които в съответствие с националното законодателство биха се считали за санкции или други видове мерки.
- (20) Конфискацията води до окончателно лишаване от собственост. Въпреки това запазването на имуществото може да бъде предпоставка за конфискация и често е от съществено значение за ефективното изпълнение на акта за конфискация. Имуществото се запазва чрез обезпечаване. За да се предотврати изчезването на имуществото, преди да може да бъде издаден акт за обезпечаване, компетентните органи в държавите членки, включително службите за отнемане на активи, следва да бъдат оправомощени да предприемат незабавни действия за осигуряване на това имущество.
- (21) Като се има предвид ограничението върху правото на собственост, което се налага чрез актовете за обезпечаване, такива временни мерки не следва да остават в сила за период, по-дълъг от необходимото за запазване на наличността на имуществото с оглед на евентуална последваща конфискация. Това може да изисква упражняване на контрол от страна на националния съд, за да се гарантира, че целта за предотвратяване на изчезването на имуществото продължава да бъде валидна.
- (22) Мерките за обезпечаване следва да не засягат възможността конкретно имущество да се счита за доказателство по време на производството, при условие че в крайна сметка то ще бъде предоставено за ефективно изпълнение на акта за конфискация. В контекста на наказателното производство имуществото може да бъде обезпечено и с оглед евентуалната му последваща реституция или с цел да се гарантира обезщетение за вредите, причинени в резултат на съответното престъпление.

---

²⁵ предотвратяването, разкриването, разследването или наказателното преследване на определени престъпления, и за отмяна на Решение 2000/642/ПВР на Съвета (ОВ L 186, 11.7.2019 г., стр. 122). Директива (ЕС) 2015/849 на Европейския парламент и на Съвета от 20 май 2015 г. за предотвратяване използването на финансовата система за целите на изпирането на пари и финансирането на тероризма, изменена с Директива (ЕС) 2018/843 (ОВ L 141, 5.6.2015 г., стр. 73).

²⁶ Регламент (ЕС) 2016/794 на Европейския парламент и на Съвета от 11 май 2016 г. относно Агенцията на Европейския съюз за сътрудничество в областта на правоприлагането (Европол) и за замяна и отмяна на решения 2009/371/ПВР, 2009/934/ПВР, 2009/935/ПВР, 2009/936/ПВР и 2009/968/ПВР на Съвета (ОВ L 135, 24.5.2016 г., стр. 53).

- (23) В допълнение към мерките за конфискация, които позволяват на органите да лишават престъпниците от облагите или средствата на престъплението, пряко произтичащи от престъпленията, след постановяване на окончателна осъдителна присъда е необходимо да се даде възможност за конфискация на имущество с еквивалентна стойност на тези облаги или средства на престъплението, за да се залови имущество с еквивалентна стойност на облагите и средствата на престъплението, когато е невъзможно да се намерят такива облаги и средства на престъплението. Държавите членки са свободни да определят конфискацията на имущество с еквивалентна стойност като допълнителна мярка или като алтернатива на пряката конфискация, според случая и в съответствие с националното законодателство.
- (24) Практиката заподозрените или обвиняемите лица да прехвърлят имущество или облаги на запозната трета страна с цел избягване на конфискация е често срещана и широко разпространена. Придобиването от трета страна се отнася до ситуации, при които например имущество е било придобито, пряко или косвено, например чрез посредник, от трета страна от заподозряно или обвиняемо лице, включително когато престъплението е извършено от тяхно име или в тяхна полза и когато обвиняемият не разполага с имущество, което да може да бъде конфискувано. Такава конфискация следва да е възможна в случаите, когато е установено, че третите страни са знаели или е трябвало да знаят, че целта на прехвърлянето или придобиването е била да се избегне конфискация, въз основа на конкретни факти и обстоятелства, включително че прехвърлянето е извършено безвъзмездно или в замяна на сума, значително по-ниска от пазарната стойност. Правилата за конфискацията по отношение на трети страни следва да обхващат както физическите, така и юридическите лица, без да се засяга правото на третите страни да бъдат изслушани, включително правото да предявяват претенции за собственост върху съответното имущество. Във всеки случай правата на добросъвестни трети страни не следва да се засягат.
- (25) Престъпните организации участват в широк спектър от престъпни дейности. За да се постигне ефективно справяне с организираната престъпна дейност, може да има ситуации, при които е уместно осъдителната присъда за престъпление, което може да доведе до икономически ползи, да бъде последвана от конфискация не само на имущество, свързано с конкретно престъпление, включително облаги от престъпна дейност или средства на престъплението, но и на допълнително имущество, което съдът определи като придобито чрез престъпно поведение.
- (26) Конфискацията следва да бъде възможна и когато съдът се увери, че въпросните средства на престъплението, облаги или имущество са придобити чрез престъпно поведение, но постановяването на окончателна осъдителна присъда не е възможно поради болест, укриване или смърт на заподозряното или обвиняемото лице, или заради обстоятелството, че заподозряното или обвиняемото лице не може да носи отговорност поради имунитет или амнистия съгласно правилата на националното законодателство. Същото следва да бъде възможно, когато сроковете, предвидени в националното законодателство, са изтекли, когато тези срокове не са достатъчно дълги, за да се позволи ефективното разследване и наказателно преследване на съответните престъпления. Конфискация в такива случаи следва да се допуска само когато националният съд се увери, че са налице всички елементи на престъплението. От съображения за пропорционалност конфискацията на имущество без

предварителна осъдителна присъда следва да се ограничи до случаи на тежки престъпления. Правото на ответника да бъде уведомен за производството и да бъде представляван от адвокат не следва да се засяга.

- (27) За целите на настоящата директива под „болест“ следва да се разбира невъзможността на заподозряното или обвиняемото лице да присъства на наказателното производство за продължителен период от време, в резултат на което производството не може да продължи.
- (28) Поради присъщо непрозрачния характер на организираната престъпност невината е възможно да се свърже имущество, придобито чрез престъпна дейност, с конкретно престъпление и да се конфискува такова имущество. При такива ситуации конфискацията следва да е възможна при определени условия, включително по-специално: имуществото да е обезпечено въз основа на подозрение в престъпления, извършени в рамките на престъпна организация, тези престъпления да могат да доведат до значителни икономически ползи и съдът да е убеден, че обезпеченото имущество е придобито чрез престъпна дейност, извършена в рамките на престъпна организация. С тези условия следва да се гарантира, че конфискацията на имущество, което не е свързано с конкретно престъпление, за което собственикът е осъден, се ограничава до престъпна дейност на престъпни организации, която е тежка по своето естество и може да генерира значителни ползи. Когато определят дали престъпленията могат да доведат до значителни ползи, държавите членки следва да вземат предвид всички съответни обстоятелства на престъплението, включително дали престъпната дейност е извършена с намерение за генериране на редовни и значителни печалби. Въпреки че не следва да има предварително условие националният съд да се увери, че е извършено престъпление, съдът трябва да се увери, че въпросното имущество е придобито чрез престъпление. Когато определят дали въпросното имущество е придобито чрез престъпна дейност, или не, националните съдилища следва да вземат предвид всички съответни обстоятелства по делото, включително факта, че имуществото е съществено непропорционално на законните доходи на собственика. След това държавите членки следва да изискват и да предоставят ефективна възможност на собственика на имуществото да докаже, че въпросното имущество е придобито чрез законна дейност.
- (29) За да се гарантира, че имуществото, което е или може да стане обект на акт за обезпечаване или конфискация, ще запази икономическата си стойност, държавите членки следва да въведат ефективни мерки за управление. Тези мерки следва да включват систематична оценка на това как най-добре да се запази и оптимизира стойността на имуществото преди приемането на мерки за обезпечаване, което е познато също като „планиране преди изземването“.
- (30) При обстоятелства, при които обезпеченото имущество е нетрайно, бързо се амортизира или разходите за поддръжката му са непропорционални на очакваната стойност към момента на конфискация, или е твърде трудно за администриране, или лесно заместимо, държавите членки следва да разрешат продажбата на това имущество. Преди да се вземе такова решение, собственикът на имуществото следва да има право да бъде изслушан. Държавите членки следва да разгледат възможността за начисляване на разходите по управлението на обезпеченото имущество на действителния собственик, например като алтернатива на акта за предварителна продажба, както и в случай на окончателна осъдителна присъда. Тези правила, включително възможността разходите за

управление на обезпечено имущество да бъдат начислени на действителния собственик, се прилагат за имущество, установено в контекста на прилагането на ограничителните мерки на Съюза, доколкото то е било обезпечено във връзка с наказателни обвинения, например за нарушаване на ограничителните мерки на Съюза.

- (31) Държавите членки следва да създадат служби за управление на активи като специализирани органи, натоварени с управлението на обезпечено и конфискувано имущество, за да се управлява ефективно обезпеченото имущество преди неговата конфискация и да се запазва стойността му, докато влезе в сила окончателното решение за конфискацията. Без да се засягат вътрешните административни структури на държавите членки, службите за управление на активи следва или да бъдат единственият орган, управляващ обезпечено или конфискувано имущество, или да предоставят подкрепа на децентрализирани участници в съответствие с националните управленски структури и да подпомагат съответните органи по отношение на планирането преди изземването.
- (32) В настоящата директива се зачитат основните права и се спазват принципите, признати от Хартата на основните права на Европейския съюз (Хартата) и Европейската конвенция за защита на правата на човека и основните свободи (ЕКПЧ), съгласно тълкуването им в съдебната практика на Европейския съд по правата на човека. Настоящата директива следва да се изпълнява в съответствие с тези права и принципи.
- (33) С актовете за обезпечаване и конфискация се оказва значително въздействие върху правата на заподозрените и обвиняемите лица, а в конкретни случаи и върху трети страни, които не са обект на наказателно преследване. В директивата следва да бъдат предвидени конкретни гаранции и средства за правна защита, за да се гарантира защитата на основните им права при изпълнението на настоящата директива в съответствие с правото на справедлив съдебен процес, правото на ефективни правни средства за защита и презумпцията за невиновност, както е заложено в членове 47 и 48 от Хартата на основните права на Европейския съюз.
- (34) Актовете за обезпечаване, конфискация и предварителна продажба следва своевременно да бъдат сведени до знанието на засегнатата страна. Целта на съобщаването на тези актове е, наред с другото, да се даде възможност на засегнатото лице да ги оспори пред съда. Следователно като общо правило при такива съобщения следва да се посочват причината или причините за съответния акт. Засегнатата страна следва да има ефективна възможност да оспори актовете за обезпечаване, конфискация и предварителна продажба. В случай на актове за конфискация, при които са налице всички елементи на престъплението, но е невъзможно да се постанови осъдителна присъда, ответникът следва да има възможност да бъде изслушан преди приемането на акта. Същата възможност следва да се предвижда и за собственик, засегнат от акт за продажба на имуществото преди конфискацията.
- (35) При изпълнението на настоящата директива и за да се гарантира пропорционалността на мерките за конфискация, държавите членки следва да предвидят, че конфискацията на имущество не се разпорежда до степен, при която би била непропорционална на въпросното престъпление. Освен това държавите членки следва да предвидят възможността при изключителни

обстоятелства да не се разпорежда конфискация, доколкото в съответствие с националното законодателство това би създадо ненужни затруднения на засегнатото лице, въз основа на обстоятелствата на съответния отделен случай, което следва да играе решаваща роля. Такива извънредни обстоятелства следва да се ограничават до случаите, при които засегнатото лице би било поставено в ситуация, в която за него би било много трудно да оцелее, и обстоятелствата на съответния отделен случай следва да играят решаваща роля.

- (36) Настоящата директива следва да се изпълнява, без да се засягат Директива 2010/64/ЕС на Европейския парламент и на Съвета²⁷, Директива 2012/13/ЕС на Европейския парламент и на Съвета²⁸, Директива 2012/29/ЕС на Европейския парламент и на Съвета²⁹, Директива 2013/48/ЕС на Европейския парламент и на Съвета³⁰, Директива (ЕС) 2016/343/ЕС на Европейския парламент и на Съвета³¹, Директива 2016/800/ЕС на Европейския парламент и на Съвета³² и Директива (ЕС) 2016/1919 на Европейския парламент и на Съвета³³.
- (37) Особено важно е защитата на личните данни в съответствие с правото на Съюза да бъде осигурена във връзка с обработването на данни съгласно настоящата директива. За тази цел правилата на настоящата директива следва да бъдат приведени в съответствие с Директива (ЕС) 2016/680. По-специално следва да се уточни, че всички лични данни, които се обменят от службите за отнемане на активи, трябва да останат ограничени до категориите данни, изброени в раздел Б, точка 2 от приложение II към Регламент (ЕС) 2016/794 на Европейския парламент и на Съвета. Директива (ЕС) 2016/680 на Европейския парламент и на Съвета се прилага за обработването на лични данни от националните компетентни органи, по-специално от службите за отнемане на активи, за целите на настоящата директива.
- (38) Особено важно е защитата на личните данни в съответствие с правото на Съюза да бъде осигурена във връзка с всички форми на обмен на информация съгласно настоящата директива. За тази цел, що се отнася до обработването на лични данни за целите на предотвратяването, разследването, разкриването или

²⁷ Директива 2010/64/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 20 октомври 2010 г. относно правото на устен и писмен превод в наказателното производство (ОВ L 280, 26.10.2010 г., стр. 1).

²⁸ Директива 2012/13/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 22 май 2012 г. относно правото на информация в наказателното производство (ОВ L 142, 1.6.2012 г., стр. 1).

²⁹ Директива 2012/29/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2012 г. за установяване на минимални стандарти за правата, подкрепата и защитата на жертвите на престъпления и за замяна на Рамково решение 2001/220/ПВР на Съвета (ОВ L 315, 14.11.2012 г., стр. 57).

³⁰ Директива 2013/48/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 22 октомври 2013 г. относно правото на достъп до адвокат в наказателното производство и в производството по европейска заповед за арест и относно правото на уведомяване на трето лице при задържане и на осъществяване на връзка с трети лица и консулски органи през периода на задържане (ОВ L 294, 6.11.2013 г., стр. 1).

³¹ Директива (ЕС) 2016/343 на Европейския парламент и на Съвета от 9 март 2016 г. относно укрепването на някои аспекти на презумпцията за невинност и на правото на лицата да присъстват на съдебния процес в наказателното производство (ОВ L 65, 11.3.2016 г., стр. 1).

³² Директива (ЕС) 2016/800 на Европейския парламент и на Съвета от 11 май 2016 г. относно процесуалните гаранции за децата, които са заподозрени или обвиняеми в рамките на наказателното производство (ОВ L 132, 21.5.2016 г., стр. 1).

³³ Директива (ЕС) 2016/1919 на Европейския парламент и на Съвета от 26 октомври 2016 г. относно правната помощ за заподозрени и обвиняеми в рамките на наказателното производство и за искани за предаване лица в рамките на производството по европейска заповед за арест (ОВ L 297, 4.11.2016 г., стр. 1).

наказателното преследване на престъпления или изпълнението на наказания, правилата за защита на личните данни, предвидени в Директива (ЕС) 2016/680, се прилагат по отношение на мерките, предприемани съгласно настоящата директива. Когато това е уместно, по-специално по отношение на обработването на лични данни от службите за управление на активи за целите на управлението на имущество, следва да се прилагат правилата за защита на личните данни, установени с Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета.

- (39) За една ефективна система за отнемане се изискват съгласувани усилия от страна на широк кръг от органи, от правоприлагащите органи, включително митническите органи, данъчните органи и органите, отговарящи за възстановяване на данъци, до степента, до която те са компетентни по отношение на отнемането на активи, службите за отнемане на активи, съдебните органи и органите за управление на активи, включително службите за управление на активи. За да се гарантират координирани действия от страна на всички компетентни органи, е необходимо да се установи по-стратегически подход спрямо отнемането на активи и да се насърчи по-висока степен на сътрудничество между съответните органи, както и да се получава ясна представа за резултатите от отнемането на активи. За тази цел държавите членки следва да приемат и редовно да преразглеждат национална стратегия относно отнемането на активи, съгласно която да се организират действията във връзка с финансови разследвания, обезпечаване и конфискация, управление, както и окончателно разпореждане със съответните средства на престъплението, облаги или имущество. Освен това държавите членки следва да предоставят на компетентните органи необходимите ресурси, за да могат ефективно да изпълняват задачите си. Компетентните органи следва да се разглеждат като органите, на които е възложено изпълнението на задачите, посочени в настоящата директива и в съответствие с националните структури.
- (40) За да се оценят ефективността и ефикасността на рамката за отнемане, управление и конфискация на активи, е необходимо да се събере и публикува съпоставим набор от статистически данни относно обезпечаването, управлението и конфискацията на имущество.
- (41) С цел да се гарантират последователни подходи сред държавите членки по отношение на събирането на статистически данни, правомощията за приемане на актове в съответствие с член 290 от ДФЕС следва да бъдат делегирани на Комисията за допълване на настоящата директива чрез приемане на по-подробни правила относно информацията, която трябва да се събира, и методиката за събиране на статистически данни.
- (42) От особена важност е по време на подготвителната си работа Комисията да проведе подходящи консултации, включително на експертно равнище, и тези консултации да бъдат проведени в съответствие с принципите, заложи в Междунституционалното споразумение за по-добро законотворчество от 13 април 2016 г.³⁴ По-специално, с цел осигуряване на равно участие при подготовката на делегираните актове, Европейският парламент и Съветът получават всички документи едновременно с експертите от държавите членки, като техните експерти получават систематично достъп до заседанията на

---

³⁴ ОВ L 123, 12.5.2016 г., стр. 1.

експертните групи на Комисията, занимаващи се с подготовката на делегираните актове.

- (43) За да осигурят по-изчерпателен преглед на предприетите действия за обезпечаване и конфискация, държавите членки следва да създадат централен регистър на обезпечени, управлявани и конфискувани средства на престъплението, облаги или имущество и да събират необходимите статистически данни за прилагането на съответните мерки. Централизираните регистри на обезпечени и конфискувани средства на престъплението, облаги или имущество следва да се създават на национално равнище с цел улесняване на управлението на конкретните случаи. Целта на създаването на централизирани регистри е да се подпомогнат всички съответни органи, отговарящи за отнемането на имущество, придобито чрез престъпна дейност, с достъпни записи на имуществото, което е обезпечено, конфискувано или управлявано, от момента на неговото обезпечаване до връщането му на собственика или до разпореждането с него. Информацията, въведена в регистрите, следва да се съхранява само докато е необходимо за целите на управлението в конкретните случаи или за целите на събирането на статистически данни. За целите на управлението на случаите информацията не следва да се съхранява след окончателното разпореждане с имуществото в резултат на акт за конфискация или връщането му на собственика в случай на оправдателна присъда. Достъп до информацията, записана в централизираните регистри, следва да се дава само на органи, отговарящи за отнемането на имущество, придобито чрез престъпна дейност, като службите за отнемане на активи, службите за управление на активи, националните съдилища или органи, които на които са възложени друг вид функции в съответствие с националните разпоредби.
- (44) Организираните престъпни групи развиват дейност с трансграничен характер и във все по-голяма степен придобиват имущество в държави членки, различни от тези, в които са установени, както и в трети държави. Като се има предвид транснационалното измерение на организираната престъпност, международното сътрудничество е от съществено значение за отнемането на печалбите и конфискуването на финансовите активи, които позволяват на престъпниците да извършват дейността си. По тези причини държавите членки следва да гарантират, че както службите за отнемане на активи, така и службите за управление на активи функционират в тясно сътрудничество със своите колеги в трети държави по отношение на проследяването, установяването и управлението на средства на престъплението и облаги или имущество, които може да станат или са станали обект на акт за обезпечаване или конфискация в рамките на производства по наказателни дела. Освен това за ефективното прилагане на ограничителните мерки на Съюза е от първостепенно значение службите за отнемане на активи да си сътрудничат със своите колеги в трети държави, когато това е необходимо за предотвратяване, разкриване или разследване на престъпления, свързани с нарушаване на ограничителните мерки на Съюза. В това отношение държавите членки следва да гарантират, че службите за отнемане на активи установяват работни отношения със своите колеги в тези трети държави, с които има действащо споразумение за оперативно сътрудничество, което позволява обмен на лични данни от оперативен характер с Европол или Евроюст.
- (45) Службите за отнемане на активи следва също така тясно да си сътрудничат с органите и агенциите на ЕС, включително Европол, Евроюст и Европейската

прокуратура, в съответствие със съответните им мандати, по отношение на проследяването и установяването на имущество в рамките на трансграничните разследвания, подкрепяни от Европол и Евроюст или в рамките на разследванията, предприемани от Европейската прокуратура. Службите за отнемане на активи следва също така да си сътрудничат с Европол и Евроюст, в съответствие със съответните им мандати, доколкото това е необходимо по отношение на проследяването и установяването на имущество за целите на предотвратяването, разкриването или разследването на престъпления, свързани с нарушаване на ограничителните мерки на Съюза.

- (46) За да се осигурят общо разбиране и минимални стандарти за проследяване, установяване, обезпечаване и управление на активи, с настоящата директива следва да се определят минимални правила за съответните мерки, както и свързаните с тях гаранции. Приемането на минимални правила не възпрепятства държавите членки да предоставят по-широки правомощия на службите за отнемане на активи или на службите за управление на активи, или да предвиждат допълнителни гаранции съгласно националното законодателство, при условие че с такива национални мерки и разпоредби не се подкопава целта на настоящата директива.
- (47) Тъй като целта на настоящата директива, а именно да се улесни конфискацията на имущество при наказателни дела, не може да бъде постигната в достатъчна степен от държавите членки, а може да бъде по-добре постигната на равнището на Съюза, Съюзът може да приема мерки в съответствие с принципа на субсидиарност, установен с член 5 от Договора за Европейския съюз (ДЕС). Съгласно принципа на пропорционалност, уреден в същия член, настоящата директива не надхвърля необходимото за постигането на тази цел.
- (48) Тъй като в настоящата директива се предвижда изчерпателен набор от правила, които биха се припокривали с вече съществуващи правни инструменти, тя следва да замени Съвместно действие 98/699/ПВР на Съвета³⁵, Рамково решение 2001/500/ПВР на Съвета³⁶, Рамково решение 2005/212/ПВР, Решение 2007/845/ПВР и Директива 2014/42/ЕС по отношение на държавите членки, обвързани от настоящата директива.
- (49) В съответствие с членове 1 и 2 от Протокол № 22 относно позицията на Дания, приложен към Договора за Европейския съюз и към Договора за функционирането на Европейския съюз, Дания не участва в приемането на настоящата директива и не е обвързана от нея, нито от нейното прилагане.
- (50) [В съответствие с член 3 от Протокол № 21 относно позицията на Обединеното кралство и Ирландия по отношение на пространството на свобода, сигурност и правосъдие, приложен към Договора за Европейския съюз и към Договора за функционирането на Европейския съюз, Ирландия е нотифицирала желанието си да участва в приемането и прилагането на настоящата директива.] [или] [В съответствие с членове 1 и 2 от Протокол № 21 относно позицията на

³⁵ Съвместно действие 98/699/ПВР от 3 декември 1998 г., прието от Съвета на основание член К.3 от Договора за Европейски съюз, относно прането на пари, идентифициране, издирване, замразяване, изземване и конфискация на средствата и облагите от престъпление (ОВ L 333, 9.12.1998 г., стр. 1).

³⁶ Рамково решение на Съвета от 26 юни 2001 г. относно прането на пари, идентифицирането, проследяването, замразяването, изземването и конфискацията на средствата и приходите от престъпна дейност (ОВ L 182, 5.7.2001 г., стр. 1).

Обединеното кралство и Ирландия по отношение на пространството на свобода, сигурност и правосъдие, приложен към Договора за Европейския съюз и към Договора за функционирането на Европейския съюз, и без да се засяга член 4 от посочения протокол, Ирландия не участва в приемането на настоящата директива и не е обвързана от нея, нито от нейното прилагане.]

- (51) В съответствие с член 42 от Регламент (ЕС) № 2018/1725 беше проведена консултация с Европейския надзорен орган по защита на данните, който представи становище на XX.XX.20XX г.,

ПРИЕХА НАСТОЯЩАТА ДИРЕКТИВА:

ГЛАВА I

ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

Член 1

Предмет

1. С настоящата директива се установяват минимални правила относно проследяването и установяването, обезпечаването, конфискацията и управлението на имущество в рамките на производства по наказателни дела.
2. С настоящата директива също така се установяват правила за улесняване на ефективното прилагане на ограничителните мерки на Съюза и последващото отнемане на свързано имущество, когато това е необходимо за предотвратяване, разкриване или разследване на престъпления, свързани с нарушаване на ограничителните мерки на Съюза.

Член 2

Приложно поле

1. Настоящата директива се прилага за следните престъпления:

- а) участие в престъпна организация, съгласно определението в Рамково решение 2008/841/ПВР на Съвета³⁷;
- б) тероризъм, съгласно определението в Директива (ЕС) 2017/541 на Европейския парламент и на Съвета³⁸;
- в) трафик на хора, съгласно определението в Директива 2011/36/ЕС на Европейския парламент и на Съвета³⁹;

³⁷ Рамково решение 2008/841/ПВР на Съвета от 24 октомври 2008 г. относно борбата с организираната престъпност (ОВ L 300, 11.11.2008 г., стр. 42).

³⁸ Директива (ЕС) 2017/541 на Европейския парламент и на Съвета от 15 март 2017 г. относно борбата с тероризма и за замяна на Рамково решение 2002/475/ПВР на Съвета, и за изменение на Решение 2005/671/ПВР на Съвета (ОВ L 88, 31.3.2017 г., стр. 6).

г) сексуална експлоатация на деца и детска порнография, съгласно определението в Директива 2011/93/ЕС на Европейския парламент и на Съвета⁴⁰;

д) незаконен трафик на упойващи и психотропни вещества, съгласно определението в Рамково решение 2004/757/ПВР на Съвета⁴¹;

е) корупция, съгласно определението в Конвенцията, съставена на основание член К.3, параграф 2, буква в) от Договора за Европейския съюз, за борба с корупцията, в която участват длъжностни лица на Европейските общности или длъжностни лица на държавите — членки на Европейския съюз,⁴² и в Рамково решение 2003/568/ПВР на Съвета⁴³;

ж) изпиране на пари, съгласно определението в Директива (ЕС) 2018/1673 на Европейския парламент и на Съвета⁴⁴;

з) подправяне на платежни средства, съгласно определението в Директива (ЕС) 2019/713 на Европейския парламент и на Съвета⁴⁵;

и) подправяне на парични знаци, включително еврото, съгласно определението в Директива 2014/62/ЕС на Европейския парламент и на Съвета⁴⁶;

й) компютърна престъпност, съгласно определението в Директива 2013/40/ЕС на Европейския парламент и на Съвета⁴⁷;

к) незаконен трафик на оръжия, боеприпаси и взривни вещества, съгласно определението в Протокола срещу незаконното производство и трафик с огнестрелни оръжия, техни части и компоненти, и боеприпаси към Конвенцията на Организацията на обединените нации срещу транснационалната организирана престъпност⁴⁸;

---

³⁹ Директива 2011/36/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 5 април 2011 г. относно предотвратяването и борбата с трафика на хора и защитата на жертвите от него и за замяна на Рамково решение 2002/629/ПВР на Съвета (ОВ L 101, 15.4.2011 г., стр. 1).

⁴⁰ Директива 2011/93/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 13 декември 2011 г. относно борбата със сексуалното насилие и със сексуалната експлоатация на деца, както и с детската порнография и за замяна на Рамково решение 2004/68/ПВР на Съвета (ОВ L 335, 17.12.2011 г., стр. 1).

⁴¹ Рамково решение 2004/757/ПВР на Съвета от 25 октомври 2004 г. за установяване на минималните разпоредби относно съставните елементи на наказуемите деяния и прилаганите наказания в областта на трафика на наркотици (ОВ L 335, 11.11.2004 г., стр. 8).

⁴² ОВ C 195, 25.6.1997 г., стр. 1.

⁴³ Рамково решение 2003/568/ПВР на Съвета от 22 юли 2003 г. относно борбата с корупцията в частния сектор (ОВ L 192, 31.7.2003 г., стр. 54).

⁴⁴ Директива (ЕС) 2018/1673 на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2018 г. за борба с изпирането на пари по наказателноправен ред (ОВ L 284, 12.11.2018 г., стр. 22).

⁴⁵ Директива (ЕС) 2019/713 на Европейския парламент и на Съвета от 17 април 2019 г. за борба с измамите със и подправянето на непарични платежни средства и за замяна на Рамково решение 2001/413/ПВР на Съвета (ОВ L 123, 10.5.2019 г., стр. 18).

⁴⁶ Директива 2014/62/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 15 май 2014 г. относно защитата по наказателноправен ред на еврото и на другите парични знаци срещу подправяне (ОВ L 151, 21.5.2014 г., стр. 1).

⁴⁷ Директива 2013/40/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 12 август 2013 г. относно атаките срещу информационните системи и за замяна на Рамково решение 2005/222/ПВР на Съвета (ОВ L 218, 14.8.2013 г., стр. 8).

⁴⁸ ОВ L 89, 25.3.2014 г., стр. 7.

л) измама, включително измами и други престъпления, засягащи финансовите интереси на Съюза, съгласно определението в Директива (ЕС) 2017/1371 на Европейския парламент и на Съвета⁴⁹;

м) престъпления срещу околната среда, включително незаконен трафик на застрашени животински видове и на застрашени растителни видове и разновидности, съгласно определенията в Директива 2008/99/ЕО на Европейския парламент и на Съвета⁵⁰, както и престъпления, свързани със замърсяване от кораби, съгласно определенията в Директива 2005/35/ЕО, изменена с Директива 2009/123/ЕО⁵¹;

н) подпомагане на незаконното влизане и престой, съгласно определението в Рамково решение 2002/946/ПВР на Съвета⁵² и Директива 2002/90/ЕО на Съвета⁵³;

2. Настоящата директива се прилага за следните престъпления, доколкото престъплението е извършено в рамките на престъпна организация:

а) фалшифициране и пиратство на продукти;

б) незаконен трафик на културни ценности, включително антики и произведения на изкуството;

в) подправяне на административни документи и трафик с тях;

г) убийство или тежка телесна повреда;

д) незаконна търговия с човешки органи и тъкани;

е) отвлечане, незаконно задържане или вземане на заложници;

ж) организиран или въоръжен грабеж;

з) рекет и изнудване;

и) трафик на противозаконно отнети превозни средства;

й) данъчни престъпления по отношение на преки и косвени данъци, както са определени в националното законодателство на държавите членки, които се наказват с лишаване от свобода или заповед за задържане с продължителност най-малко една година.

3. [Настоящата директива се прилага за нарушаване на ограничителните мерки на Съюза, определени в директивата на Европейския парламент и на Съвета].

---

⁴⁹ Директива (ЕС) 2017/1371 на Европейския парламент и на Съвета от 5 юли 2017 г. относно борбата с измамите, засягащи финансовите интереси на Съюза, по наказателноправен ред (ОВ L 198, 28.7.2017 г., стр. 29).

⁵⁰ Директива 2008/99/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 19 ноември 2008 г. относно защитата на околната среда чрез наказателно право (ОВ L 328, 6.12.2008 г., стр. 28).

⁵¹ Директива 2009/123/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 21 октомври 2009 г. за изменение на Директива 2005/35/ЕО относно замърсяване от кораби и налагане на санкции при нарушения (ОВ L 280, 27.10.2009 г., стр. 52).

⁵² Рамково решение 2002/946/ПВР на Съвета за укрепване на наказателноправната рамка за предотвратяване на подпомагането на незаконното влизане, транзит и престой (ОВ L 328, 5.12.2002 г., стр. 1)

⁵³ Директива 2002/90/ЕО за определяне на подпомагане на незаконното влизане, преминаването и пребиваването (ОВ L 328, 5.12.2002 г., стр. 17).

4. Настоящата директива се прилага за всички други престъпления, посочени в други правни актове на Съюза, ако в тях се предвижда конкретно, че настоящата директива се прилага за престъпленията, определени в тях.

5. Разпоредбите относно проследяването и установяването на средства на престъплението и облаги или имущество в глава II се прилагат за всички престъпления, определени в националното законодателство, които се наказват с лишаване от свобода или заповед за задържане с продължителност най-малко една година.

Член 3

Определения

За целите на настоящата директива се прилагат следните определения:

- 1) „облага“ означава всяка икономическа изгода, придобита пряко или косвено чрез престъпление, изразяваща се във всякакъв вид имущество и включваща всяко последващо реинвестиране или преобразуване на преки облаги и всякакви стойностни ползи;
- 2) „имущество“ означава имущество от всякакъв вид, независимо дали е материално или нематериално, движимо или недвижимо, и правните документи или инструменти, които доказват право на собственост или други права върху това имущество;
- 3) „средства на престъплението“ означава всяко имущество, което е използвано или се е предвиждало да бъде използвано, по какъвто и да е начин, изцяло или частично, за извършване на престъпление;
- 4) „проследяване и установяване“ означава всяко разследване от страна на компетентни органи за определяне на средства на престъплението, облаги или имущество, които може да са придобити чрез престъпна дейност;
- 5) „обезпечаване“ означава временна забрана за прехвърляне, унищожаване, преобразуване, разпореждане или преместване на имущество, или временно поемане на отговорно пазене или контрол над имущество;
- 6) „конфискация“ означава окончателно отнемане на имущество, постановено от съд във връзка с престъпление;
- 7) „SIENA“ означава приложение за мрежа за сигурен обмен на информация, управлявано от Европол, насочено към улесняване на обмена на информация между държавите членки и Европол;
- 8) „престъпна организация“ означава престъпна организация съгласно определението, дадено в член 1 от Рамково решение 2008/841/ПВР на Съвета;
- 9) „жертва“ означава жертва съгласно определението, дадено в член 2, параграф 1, буква а) от Директива 2012/29/ЕС на Европейския парламент и на Съвета,⁵⁴ както и юридическо

---

⁵⁴ Директива 2012/29/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2012 г. за установяване на минимални стандарти за правата, подкрепата и защитата на жертвите на престъпления и за замяна на Рамково решение 2001/220/ПВР на Съвета.

лице, съгласно определението в националното законодателство, което е претърпяло вреди в резултат на престъпление, попадащо в обхвата на настоящата директива;

10) „действителен собственик“ означава действителен собственик съгласно определението, дадено в член 3, точка 6) от Директива (ЕС) 2015/849⁵⁵;

11) „ограничителни мерки на Съюза“ означава мерки, приети съгласно член 29 от Договора за Европейския съюз и член 215 от Договора за функционирането на Европейския съюз;

12) „целенасочени финансови санкции“ означава конкретни ограничителни мерки на Съюза, насочени спрямо определени лица или образувания, приети въз основа на член 29 от Договора за Европейския съюз и член 215 от Договора за функционирането на Европейския съюз.

ГЛАВА II

ПРОСЛЕДЯВАНЕ И УСТАНОВЯВАНЕ

Член 4

Разследвания с цел проследяване на активи

1. За да улеснят трансграничното сътрудничество, държавите членки предприемат мерки, с които да позволят бързото проследяване и установяване на средства на престъплението и облаги или имущество, които може да станат или вече са станали обект на акт за обезпечаване или конфискация в хода на наказателно производство.

2. Разследванията с цел проследяване на активи съгласно параграф 1 се извършват незабавно от компетентните органи веднага щом бъде образувано разследване във връзка с престъпление, което е вероятно да доведе до значителни икономически ползи, или когато това е необходимо за предотвратяване, разкриване или разследване на престъпления, свързани с нарушаване на ограничителните мерки на Съюза.

Член 5

Служби за отнемане на активи

1. Всяка държава членка създава поне една служба за отнемане на активи, за да улесни трансграничното сътрудничество във връзка с разследвания с цел проследяване на активи.

2. Службите за отнемане на активи изпълняват следните задачи:

---

⁵⁵ Директива (ЕС) 2015/849 на Европейския парламент и на Съвета от 20 май 2015 г. за предотвратяване използването на финансовата система за целите на изпирането на пари и финансирането на тероризма, изменена с Директива (ЕС) 2018/843 (ОВ L 141, 5.6.2015 г., стр. 73).

а) проследяване и установяване на средства на престъплението, облаги или имущество, когато това е необходимо, за да се подпомогнат други компетентни национални органи, които отговарят за разследванията с цел проследяване на активи съгласно член 4;

б) проследяване и установяване на средства на престъплението, облаги или имущество, които може да станат или са станали обект на акт за обезпечаване или конфискация, издаден от друга държава членка;

в) сътрудничество и обмен на информация със службите за отнемане на активи на други държави членки при проследяването и установяването на средства на престъплението и облаги или имущество, които може да станат или вече са станали обект на акт за обезпечаване или конфискация;

г) обмен на информация с други служби за отнемане на активи в държавите членки, свързани с ефективното прилагане на ограничителните мерки на Съюза, когато това е необходимо за предотвратяване, разкриване или разследване на престъпления.

3. На службите за отнемане на активи се предоставят правомощия да проследяват и установяват имущество на лица и образувания, които са обект на целенасочени финансови санкции от страна на ЕС, когато това е необходимо за предотвратяване, разкриване или разследване на престъпления. За тази цел те си сътрудничат със службите за отнемане на активи и с други съответни компетентни органи в други държави членки и обменят относима информация.

4. Държавите членки дават възможност на службите за отнемане на активи да предприемат незабавни действия съгласно член 11, параграф 2, когато това е необходимо за предотвратяване, разкриване или разследване на престъпления, свързани с нарушаване на ограничителните мерки на Съюза. Член 11, параграф 5 се прилага *mutatis mutandis*.

Член 6

Достъп до информация

1. За целите на изпълнението на задачите, посочени в член 5, държавите членки гарантират, че службите за отнемане на активи имат незабавен и пряк достъп до следната информация, доколкото информацията е необходима за проследяването и установяването на облаги, средства на престъплението и имущество:

а) фискални данни, включително данни, съхранявани от данъчни и приходни органи;

б) национални регистри на недвижимите имоти или електронни системи за извличане на данни и поземлени и кадастрални регистри;

в) национални регистри за гражданство и население на физическите лица;

г) национални регистри на моторни превозни средства, въздухоплавателни средства и плавателни съдове;

д) търговски бази данни, включително търговски регистри и регистри на дружества;

е) национални регистри на социалното осигуряване;

ж) относима информация, която се съхранява от органи, компетентни за предотвратяване, разкриване, разследване или наказателно преследване на престъпления.

2. Когато информацията, посочена в параграф 1, не се съхранява в бази данни или регистри, държавите членки предприемат необходимите мерки, за да гарантират, че службите за отнемане на активи могат бързо да получат тази информация по друг начин.

3. Прекият и незабавен достъп до информацията, посочена в параграф 1, не засяга процесуалните гаранции, установени съгласно националното законодателство.

Член 7

Условия за достъп до информация от страна на службите за отнемане на активи

1. Достъпът до информация съгласно член 6 се извършва само когато това е необходимо за всеки отделен случай, от специално определени и упълномощени служители за достъп до информацията, посочена в член 6.

2. Държавите членки гарантират, че служителите на службите за отнемане на активи спазват правилата относно поверителността и професионалната тайна, предвидени в приложимото национално законодателство. Държавите членки също така гарантират, че служителите на службите за отнемане на активи разполагат с необходимите специализирани умения и способности, за да изпълняват ефективно своите задачи.

3. Държавите членки гарантират, че са въведени подходящи технически и организационни мерки за гарантиране на сигурността на данните, за да могат службите за отнемане на активи да имат достъп до информацията, посочена в член 6, и да извършват търсене в нея.

Член 8

Мониторинг на достъпа и търсенията на службите за отнемане на активи

1. Без да се засяга член 25 от Директива (ЕС) 2016/680, държавите членки гарантират, че органите, които съхраняват информацията, посочена в член 6, поддържат регистрационни файлове за всички дейности по достъп и търсене от страна на службите за отнемане на активи в съответствие с настоящата директива. Регистрационните файлове съдържат следното:

- а) референтния номер на националното досие;
- б) датата и часа на проверката или търсенето;
- в) вида на данните, използвани за стартиране на проверката или търсенето;
- г) уникалния идентификатор на резултатите от проверката или търсенето;
- д) името на службата за отнемане на активи, която прави справка в регистъра;
- е) уникалния идентификатор на потребител на длъжностното лице, което е извършило проверката или търсенето.

2. Регистрационните файлове, посочени в параграф 1, могат да се използват само за мониторинг за целите на защитата на личните данни, включително за проверка на законосъобразността на обработването на данните, както и за гарантиране на сигурността и целостта на данните. Регистрационните файлове се защитават с подходящи мерки срещу неправомерен достъп и се заличават пет години след създаването им. Ако обаче те са необходими за процедури по мониторинг, които са в ход, заличаването им се извършва само след отпадане на необходимостта от регистрационните файлове за целите на процедурите по мониторинг.

Член 9

Обмен на информация

1. Държавите членки предприемат необходимите мерки, за да гарантират, че техните служби за отнемане на активи предоставят, при поискване от служба за отнемане на активи на друга държава членка, всякаква информация, която е необходима за изпълнението на техните задачи съгласно член 5. Категориите лични данни, които може да бъдат предоставяни, са изброените в раздел Б, точка 2 от приложение II към Регламент (ЕС) 2016/794.

Личните данни, които следва да бъдат предоставени, се определят за всеки отделен случай с оглед на контекста на потребностите за изпълнението на задачите съгласно член 5.

2. Когато отправя искане съгласно параграф 1, службата за отнемане на активи посочва колкото е възможно по-точно следното:

- а) предмета на искането;
  - б) причините за искането, включително относимостта на информацията, която се изисква за проследяването и установяването на имуществото;
  - в) характера на производството;
  - г) вида на престъплението, с което е свързано искането;
  - д) връзката между производството и държавата членка, до която е отправено искането;
  - е) подробности относно набелязаното или търсено имущество, като банкови сметки, недвижими имоти, превозни средства, плавателни съдове, въздухоплавателни средства, дружества и други артикули с висока стойност;
  - ж) и/или физическите или юридическите лица, за които се предполага, че са замесени, като имена, адреси, дати и места на раждане, дата на регистрация, акционери, седалище;
- з) когато е приложимо, причини за спешния характер на искането.

3. Държавите членки предприемат необходимите мерки, за да създадат възможност на своите служби за отнемане на активи да обменят информация със службите за отнемане на активи на други държави членки, без да отправят искане за това, винаги когато им е известна информация относно средства на престъплението, облаги или имущество, която считат за необходима за изпълнението на задачите на службите за отнемане на активи

съгласно член 5. Когато предоставят такава информация, службите за отнемане на активи посочват причините, поради които обменената информация се счита за необходима.

4. Държавите членки гарантират, че информацията, предоставена от службите за отнемане на активи съгласно параграфи 1, 2 и 3, може да бъде представяна като доказателство пред национален съд на държава членка в съответствие с процедурите по националното законодателство.

5. Държавите членки гарантират, че службите за отнемане на активи имат пряк достъп до SIENA и използват системата SIENA за обмена на информация съгласно настоящия член.

6. Службите за отнемане на активи могат да откажат да предоставят информация на службата за отнемане на активи, която отправя искането, ако са налице фактически основания да се предположи, че предоставянето на информацията би:

а) навредило на основните интереси във връзка с националната сигурност на държавата членка, до която е отправено искането;

б) застрашило текущо разследване или операция на криминалното разузнаване, или би представлявало непосредствена заплаха за живота или физическата цялост на лице.

7. Държавите членки предприемат необходимите мерки, за да гарантират, че при отказ за предоставяне на информация се посочват причините за това. Отказите засягат само частта от исканата информация, за която се отнасят основанията, посочени в параграф 6, и, когато това е приложимо, не засягат задължението за предоставяне на останалите части от информацията в съответствие с настоящата директива.

Член 10

Срокове за предоставяне на информация

1. Държавите членки гарантират, че службите за отнемане на активи отговарят на искания за информация съгласно член 9, параграф 1 възможно най-скоро и във всеки случай в рамките на следните срокове:

а) седем календарни дни — за всички искания, които не са спешни;

б) осем часа — за спешни искания, свързани с информация, посочена в член 6, параграф 1, която се съхранява в бази данни и регистри.

2. Когато информацията, поискана съгласно параграф 1, буква б), не е пряко достъпна или искането съгласно параграф 1, буква а) налага непропорционална тежест, службата за отнемане на активи, която получава искането, може да отложи предоставянето на информацията. В такъв случай службата за отнемане на активи, до която е отправено искането, незабавно информира отправилата искането служба за отнемане на активи за това отлагане и предоставя исканата информация възможно най-скоро и във всеки случай в рамките на три дни от първоначалния краен срок, определен съгласно параграф 1.

ГЛАВА III

ОБЕЗПЕЧАВАНЕ И КОНФИСКАЦИЯ

Член 11

Обезпечаване

1. Държавите членки предприемат необходимите мерки, за да дадат възможност за обезпечаване на имущество, необходимо за гарантиране на евентуална конфискация на това имущество съгласно член 12.
2. Мерките за обезпечаване включват незабавни действия, които трябва да се предприемат при необходимост да се запази имуществото.
3. Държавите членки дават възможност на службите за отнемане на активи да предприемат незабавни действия съгласно параграф 2, докато не бъде издаден акт за обезпечаване съгласно параграф 1. Валидността на такива временни мерки за спешно обезпечаване не надвишава седем дни.
4. Имуществото, което е във владение на трета страна, може да бъде обект на мерки за обезпечаване съгласно параграфи 1, 2 и 3, когато е необходимо да се гарантира евентуална конфискация по член 13.
5. Държавите членки гарантират, че актовете за обезпечаване съгласно параграфи 1, 2, 3 и 4 се издават от компетентен орган и са достатъчно добре мотивирани.
6. Актът за обезпечаване по параграф 1 остава в сила само докато е необходимо за запазване на имуществото с оглед на евентуална последваща конфискация. Обезпечено имущество, което впоследствие не бъде конфискувано, своевременно се връща на собственика на имуществото. Условиата или процесуалните правила, съгласно които това имущество се връща, се определят от националното законодателство.
7. Когато имуществото, което трябва да бъде обезпечено, се състои от образувания, които следва да бъдат запазени като действащи предприятия, като например стопански предприятия, актът за обезпечаване включва мерки за изключване на достъпа до това имущество на лицата, които го притежават или контролират, като същевременно се позволява продължаване на дейността.

Член 12

Конфискация

1. Държавите членки предприемат необходимите мерки, за да дадат възможност за пълна или частична конфискация на средства на престъплението и облаги, произтичащи от престъпна дейност, след постановяване на окончателна осъдителна присъда, която може да бъде постановена и неприсъствено.
2. Държавите членки предприемат необходимите мерки, за да дадат възможност за конфискация на имущество, чиято стойност съответства на средствата на престъплението или облагите, произтичащи от престъпна дейност, след постановяване на окончателна осъдителна присъда, която може да бъде постановена и неприсъствено.

Член 13

Конфискация по отношение на трети страни

1. Държавите членки предприемат необходимите мерки, за да дадат възможност за конфискация на облаги или друго имущество, чиято стойност съответства на облаги, които пряко или косвено са били прехвърлени от заподозряно или обвиняемо лице на трети страни, или които трети страни са придобили от заподозряно или обвиняемо лице.

Конфискацията на такива облаги или друго имущество се допуска, когато се установи, че тези трети страни са знаели или е трябвало да знаят, че целта на прехвърлянето или придобиването е била да се избегне конфискация, въз основа на конкретни факти и обстоятелства, включително че това прехвърляне или придобиване е извършено безвъзмездно или в замяна на сума, значително по-ниска от пазарната стойност.

2. Параграф 1 не засяга правата на добросъвестни трети страни.

Член 14

Разширена конфискация

1. Държавите членки предприемат необходимите мерки, за да дадат възможност за пълна или частична конфискация на имущество, принадлежащо на осъдено за престъпление лице, когато това престъпление може да доведе, пряко или косвено, до икономическа изгода и когато съдът е убеден, че имуществото е придобито чрез престъпно поведение.

2. Когато се определя дали въпросното имущество е придобито чрез престъпно поведение, се вземат предвид всички обстоятелства по делото, включително конкретните факти и налични доказателства, като например, че стойността на имуществото е непропорционална на законните доходи на осъденото лице.

Член 15

Неоснована на присъда конфискация

1. Държавите членки предприемат необходимите мерки, за да дадат възможност, при посочените в параграф 2 условия, за конфискация на средства на престъплението и облаги, или имущество съгласно член 12, които са били прехвърлени на трети страни, както е посочено в член 13, в случаите, при които е образувано наказателно производство, но то не може да бъде продължено поради следните обстоятелства:

- а) заболяване на заподозряното или обвиняемото лице;
- б) укриване на заподозряното или обвиняемото лице;
- в) смърт на заподозряното или обвиняемото лице;
- г) имунитет срещу наказателно преследване на заподозряното или обвиняемото лице, съгласно разпоредбите на националното законодателство;
- д) амнистия, предоставена на заподозряното или обвиняемото лице, съгласно разпоредбите на националното законодателство;

е) сроковете, предвидени в националното законодателство, са изтекли, когато тези срокове не са достатъчно дълги, за да се позволи ефективното разследване и наказателно преследване на съответните престъпления.

2. Конфискацията без предварителна осъдителна присъда се ограничава до престъпления, които могат пряко или косвено да доведат до значителни икономически ползи, и само доколкото националният съд е убеден, че всички елементи на престъплението са налице.

3. Преди от съда да бъде издаден акт за конфискация по смисъла на параграфи 1 и 2, държавите членки гарантират зачитането на правото на защита на засегнатото лице, включително чрез предоставяне на достъп до преписката по делото, както и на правото му да бъде изслушано по правни и фактически въпроси.

4. За целите на този член понятието „престъпление“ включва престъпленията, посочени в член 2, когато те се наказват с лишаване от свобода за най-малко четири години.

Член 16

Конфискация на богатство с неизяснен произход, свързано с престъпна дейност

1. Държавите членки предприемат необходимите мерки, за да дадат възможност за конфискация на имущество, когато конфискацията не е възможна съгласно членове 12—15 и са изпълнени следните условия:

а) имуществото е обезпечено в контекста на разследване на престъпления, извършени в рамките на престъпна организация;

б) престъплението по буква а) може да доведе пряко или косвено до значителни икономически ползи;

в) националният съд е убеден, че обезпеченото имущество е придобито чрез престъпления, извършени в рамките на престъпна организация.

2. Когато се определя дали обезпеченото имущество е придобито чрез престъпления, се вземат предвид всички обстоятелства по делото, включително конкретните факти и налични доказателства, като например, че стойността на имуществото е съществено непропорционална на законните доходи на собственика на имуществото.

3. За целите на настоящия член понятието „престъпление“ включва престъпленията, посочени в член 2, когато те се наказват с лишаване от свобода за най-малко четири години.

4. Преди от съда да бъде издаден акт за конфискация по смисъла на параграфи 1 и 2, държавите членки гарантират зачитането на правото на защита на засегнатото лице, включително чрез предоставяне на достъп до преписката по делото, както и на правото му да бъде изслушано по правни и фактически въпроси.

Член 17

Ефективна конфискация и изпълнение

1. Държавите членки предприемат необходимите мерки, за да дадат възможност за проследяване и установяване на имущество, което трябва да бъде обезпечено и

конфискувано дори след окончателна осъдителна присъда за престъпление или след производство по прилагане на членове 15 и 16.

2. Държавите членки разглеждат възможността за предприемане на мерки, съгласно които конфискуваното имущество може да се използва в обществен интерес или за социални цели.

Член 18

Обезщетяване на жертвите

Когато в резултат на престъпление жертвите имат искове срещу лицето, което е обект на мярка за конфискация, предвидена в настоящата директива, държавите членки предприемат необходимите мерки, за да гарантират, че мярката за конфискация няма да засегне правата на жертвите да получат обезщетение по техните искове.

ГЛАВА IV УПРАВЛЕНИЕ

Член 19

Управление на активите и планиране преди изземването

1. Държавите членки гарантират ефективното управление на обезпеченото и конфискуваното имущество до разпореждането с него.

2. Държавите членки гарантират, че преди да издадат акт за обезпечаване по смисъла на член 11, параграф 1, компетентните органи, отговарящи за управлението на обезпеченото и конфискуваното имущество, извършват оценка на разходите, които могат да възникнат при управлението на имуществото, което може да бъде обезпечено, за целите на запазването и оптимизирането на стойността на такова имущество до разпореждането с него.

Член 20

Предварителни продажби

1. Държавите членки гарантират, че имуществото, обезпечено съгласно член 11, параграф 1, може да бъде прехвърлено или продадено преди издаването на акт за конфискация при едно или повече от следните обстоятелства:

- а) имуществото, което подлежи на обезпечаване, е нетрайно или бързо се амортизира;
- б) разходите за съхраняване или поддръжка на имуществото са непропорционални на неговата стойност;
- в) имуществото е твърде трудно за администриране или за управлението му се изискват специални условия, а експертният опит е трудно достъпен.

2. Държавите членки предприемат необходимите мерки, за да гарантират, че интересите на собственика на имуществото се вземат предвид при издаването на акт за предварителна продажба, включително дали продаваното имущество е лесно

заместимо. С изключение на случаите на укриване, държавите членки гарантират, че собственикът на имуществото, което може да бъде обект на предварителна продажба, се уведомява и изслушва преди продажбата. На собственика се дава възможност да поиска продажбата на имуществото.

3. Приходите от предварителните продажби следва да бъдат обезпечени до постановяване на съдебно решение относно конфискацията. Държавите членки предприемат подходящи мерки за защита на третите страни — купувачи на продадено имущество, срещу ответни мерки с цел отмъщение, за да гарантират, че продаденото имущество няма да бъде върнато на лицата, осъдени за престъпленията, посочени в член 2.

4. Държавите членки могат да изискват разходите за управление на обезпечено имущество да бъдат за сметка на действителния собственик.

Член 21

Служби за управление на активи

1. Всяка държава членка създава или определя поне една служба за управление на активи за целите на управлението на обезпечено и конфискувано имущество.

2. Службите за управление на активи имат следните задачи:

а) да гарантират ефективното управление на обезпечено и конфискувано имущество, чрез пряко управление на обезпечено и конфискувано имущество или чрез предоставяне на подкрепа и експертен опит на други компетентни органи, отговарящи за управлението на обезпечено и конфискувано имущество;

б) да предоставят подкрепа при планирането преди изземването в полза на компетентните органи, отговарящи за управлението на обезпечено и конфискувано имущество;

в) да си сътрудничат с други компетентни органи, отговарящи за проследяването и установяването, обезпечаването и конфискацията на имущество съгласно настоящата директива;

г) да си сътрудничат с други компетентни органи, отговарящи за управлението на обезпечено и конфискувано имущество при трансгранични случаи.

ГЛАВА V

ГАРАНЦИИ

Член 22

Задължение за информиране на засегнатите лица

Държавите членки гарантират, че на засегнатото лице се представя информация за актовете за обезпечаване съгласно член 11, актовете за конфискация съгласно членове 12—16 и актовете за продажба на имуществото съгласно член 20, като се посочват причините за мярката.

Средства за правна защита

1. Държавите членки гарантират, че лицата, засегнати от мерките, предвидени в настоящата директива, имат право на защита, на ефективни средства за правна защита и на справедлив съдебен процес, за да защитават правата си.

2. Държавите членки предвиждат ефективна възможност за лицето, чието имущество е засегнато, да оспори акта за обезпечаване по член 11 пред съд, в съответствие с процедурите, предвидени в националното законодателство. Когато актът за обезпечаване е издаден от компетентен орган, различен от съдебен орган, националното законодателство предвижда, че такъв акт първо трябва да бъде представен за потвърждаване или преразглеждане пред съдебен орган, преди да може да бъде оспорван пред съд.

3. Когато заподозряното или обвиняемото лице се е укрило, държавите членки предприемат всички разумни стъпки, за да осигурят ефективна възможност за упражняване на правото на оспорване на акта за конфискация, и изискват съответното лице да бъде призовано в производството по конфискация или да се положат разумни усилия да се информира лицето за такова производство.

4. Държавите членки предвиждат ефективна възможност за лицето, чието имущество е засегнато, да оспори пред съд акта за конфискация и съответните обстоятелства по делото, в съответствие с процедурите, предвидени в националното законодателство.

В случай на актове за конфискация съгласно член 13 това обстоятелство включва факти и обстоятелства, на които се основава констатацията, че третата страна е знаела или е трябвало да знае, че целта на прехвърлянето или придобиването е била да се избегне конфискация.

В случай на актове за конфискация съгласно членове 14 и 16 тези обстоятелства включват конкретни факти и налични доказателства, въз основа на които въпросното имущество се счита за имущество, придобито чрез престъпно поведение.

В случай на актове за конфискация съгласно член 15 тези обстоятелства включват факти и доказателства, въз основа на които националният съд е заключил, че са налице всички елементи на престъплението.

5. Когато изпълняват настоящата директива, държавите членки предвиждат, че конфискацията не се разпорежда до степен, при която тя би била непропорционална на извършеното престъпление или на обвинението срещу лицето, засегнато от конфискацията. Когато изпълняват настоящата директива, държавите членки предвиждат, че при изключителни обстоятелства конфискация не се разпорежда, доколкото в съответствие с националното законодателство това би представлявало неоправдано затруднение за засегнатото лице.

6. Държавите членки предвиждат ефективна възможност за лицето, чието имущество е засегнато, да оспори разпореждане съгласно член 20 за продажба на въпросното

имущество. Държавите членки предвиждат възможността такова обжалване да има суспензивно действие.

7. Трети страни имат право да претендират за право на собственост или други вещни права, включително в случаите, посочени в член 13.

8. Лицата, чието имущество е засегнато от мерките, предвидени в настоящата директива, имат право на достъп до адвокат за цялата продължителност на производството по обезпечаване и конфискация. Съответните лица се уведомяват за това право.

ГЛАВА VI

СТРАТЕГИЧЕСКА РАМКА ЗА ОТНЕМАНЕ НА АКТИВИ

Член 24

Национална стратегия за отнемане на активи

1. Държавите членки приемат до *[една година след влизането в сила на настоящата директива]* национална стратегия относно отнемането на активи и я актуализират на редовни интервали от не повече от пет години.

2. Стратегията включва най-малко следните елементи:

а) стратегически цели, приоритети и мерки за засилване на усилията на всички компетентни национални органи, участващи в отнемането на имущество съгласно настоящата директива;

б) рамка за управление за постигане на стратегическите цели и приоритети, включително описание на ролите и отговорностите на всички компетентни органи и механизми за сътрудничество;

в) подходящи механизми за координация и сътрудничество на стратегическо и оперативно равнище между всички компетентни органи;

г) ресурси, предоставени на компетентните органи, включително обучение;

д) процедури за редовен мониторинг и оценка на постигнатите резултати.

3. Държавите членки съобщават на Комисията своите стратегии и всички техни актуализации в рамките на три месеца от приемането им.

Член 25

Ресурси

Държавите членки гарантират, че службите за отнемане на активи и службите за управление на активи, изпълняващи задачи съгласно настоящата директива, разполагат с подходящо квалифицирани служители и подходящи финансови, технически и технологични ресурси, необходими за ефективното изпълнение на техните функции, свързани с изпълнението на настоящата директива.

Създаване на централизирани регистри на обезпечено и конфискувано имущество

1. За целите на управлението на обезпечено и конфискувано имущество държавите членки въвеждат централизирани регистри, съдържащи информация, свързана с обезпечаването, конфискацията и управлението на средства на престъплението и облаги или имущество, които може да станат или са станали обект на акт за обезпечаване или конфискация.

2. Държавите членки предприемат необходимите мерки, за да гарантират, че службите за отнемане на активи, службите за управление на активи и другите компетентни органи, изпълняващи задачи съгласно член 4, член 19 и член 20, разполагат с правомощия за пряко и незабавно въвеждане, достъп и търсене в информацията, посочена в параграф 3.

3. Следната информация се въвежда, достъпна е и в нея може да се търси чрез централизираните регистри, посочени в параграф 1:

а) имуществото, което е предмет на акт за обезпечаване или конфискация, включително подробности, които позволяват установяването на имуществото;

б) прогнозната или действителната стойност на имуществото към момента на обезпечаването, конфискацията и разпореждането с него;

в) собственикът на имуществото, включително действителният собственик, когато такава информация е налична;

г) референтният номер на националното досие на производството, свързано с имуществото;

д) името на органа, който въвежда информацията в регистъра;

е) уникалният идентификатор на потребител на длъжностното лице, което е въвело информацията в регистъра.

4. Информацията, посочена в параграф 3, се съхранява само докато е необходимо за целите на воденето на запис и преглед на имуществото, което е обезпечено, конфискувано или под управление, и в никакъв случай не се запазва след разпореждането с него, или за предоставяне на годишни статистически данни съгласно предвиденото в член 27.

5. Държавите членки гарантират, че са въведени подходящи технически и организационни мерки за гарантиране на сигурността на данните, съдържащи се в централизираните регистри на обезпечено и конфискувано имущество.

Статистика

1. Държавите членки събират и поддържат всеобхватни статистически данни на централно равнище относно мерките, предприемани съгласно настоящата директива.

2. Държавите членки гарантират, че статистическите данни, посочени в параграф 1, се събират на календарен принцип и се предават на Комисията на годишна база до [1 септември] на следващата година.

3. Комисията може да приема делегирани актове в съответствие с член 30, с които да се определят по-подробни правила относно информацията, която трябва да се събира, и методиката за събиране на статистическите данни, посочени в параграф 1, както и условията за предаването им на Комисията.

ГЛАВА VII

СЪТРУДНИЧЕСТВО

Член 28

Сътрудничество с органи и агенции на ЕС

1. Службите за отнемане на активи на държавите членки работят в тясно сътрудничество с Европейската прокуратура за улесняване на установяването на средства на престъплението и облаги или имущество, които може да станат или са станали обект на акт за обезпечаване или конфискация в производствата по наказателни дела, свързани с престъпления, за които Европейската прокуратура упражнява своята компетентност.

2. Службите за отнемане на активи си сътрудничат с Европол и Евроюст, в съответствие с областите на тяхната компетентност, за улесняване на установяването на средства на престъплението и облаги или имущество, които може да станат или са станали обект на акт за обезпечаване или конфискация, издаден от компетентен орган в хода на наказателно производство, а при необходимост и за предотвратяване, разкриване или разследване на престъпления, свързани с нарушаване на ограничителните мерки на Съюза.

Член 29

Сътрудничество с трети държави

1. Държавите членки гарантират, че службите за отнемане на активи си сътрудничат със своите партньори в трети държави във възможно най-голяма степен и при спазване на приложимата правна уредба за защита на личните данни, за целите на изпълнението на задачите съгласно член 5, и когато това е необходимо — за предотвратяване, разкриване или разследване на престъпления, свързани с нарушаване на ограничителните мерки на Съюза.

2. Държавите членки гарантират, че службите за управление на активи си сътрудничат във възможно най-голяма степен със своите колеги в трети държави за целите на изпълнението на задачите съгласно член 21.

ГЛАВА VIII

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Член 30

Упражняване на делегираните правомощия

1. Правомощието да приема делегирани актове се предоставя на Комисията при спазване на предвидените в настоящия член условия.
2. Правомощието да приема делегирани актове, посочено в член 27, се предоставя на Комисията за неопределен срок, считано от *[датата на влизане в сила на настоящата директива]*.
3. Делегирането на правомощия, посочено в член 27, може да бъде оттеглено по всяко време от Европейския парламент или от Съвета. С решението за оттегляне се прекратява посоченото в него делегиране на правомощия. То поражда действие в деня след публикуването на решението в *Официален вестник на Европейския съюз* или на по-късна, посочена в решението дата. То не засяга действителността на делегираните актове, които вече са в сила.
4. Преди приемането на делегиран акт Комисията се консултира с експерти, определени от всяка държава членка в съответствие с принципите, залегнали в Междунституционалното споразумение от 13 април 2016 г. за по-добро законотворчество.
5. Веднага след като приеме делегиран акт, Комисията нотифицира акта едновременно на Европейския парламент и Съвета.
6. Делегиран акт, приет съгласно член 27, влиза в сила единствено ако нито Европейският парламент, нито Съветът не са представили възражения в срок от *[два месеца]* след нотифицирането на същия акт на Европейския парламент и Съвета или ако преди изтичането на този срок и Европейският парламент, и Съветът са уведомили Комисията, че няма да представят възражения. Посоченият срок може да се удължи с *[два месеца]* по инициатива на Европейския парламент или на Съвета.

Член 31

Определени компетентни органи и звена за контакт

1. Държавите членки информират Комисията относно органа или органите, определени да изпълняват задачите, предвидени в членове 5 и 21.
2. Когато дадена държава членка има повече от два органа, натоварени със задачите по членове 5 и 21, тя определя най-много две звена за контакт за улесняване на сътрудничеството при трансгранични случаи.
3. Най-късно до *[... месеца след влизането в сила на настоящата директива]* държавите членки уведомяват Комисията за компетентния орган или компетентните органи, както и за звената за контакт, предвидени съответно в параграфи 1 и 2.
4. Най-късно до *[...месеца след влизането в сила на настоящата директива]* Комисията създава онлайн регистър, в който се посочват всички компетентни органи и

определеното звено за контакт за всеки компетентен орган. Комисията публикува и редовно актуализира на своя уебсайт списъка на органите, посочени в параграф 1.

Член 32

Транспониране

1. Държавите членки въвеждат в сила законовите, подзаконовите и административните разпоредби, необходими, за да се съобразят с настоящата директива, не по-късно от *[датата на влизане в сила + 1 година]*. Те незабавно съобщават на Комисията текста на тези разпоредби.

2. Когато държавите членки приемат тези разпоредби, в тях се съдържа позоваване на настоящата директива или то се извършва при официалното им публикуване. Условието и редът на позоваване се определят от държавите членки.

Член 33

Докладване

1. До *[датата на влизане в сила + 3 години]* Комисията представя на Европейския парламент и на Съвета доклад за оценка на изпълнението на настоящата директива.

2. До *[датата на влизане в сила + 5 години]* Комисията представя доклад на Европейския парламент и на Съвета, в който се оценява настоящата директива. Комисията взема предвид информацията, предоставена от държавите членки, както и всяка друга относима информация, свързана с транспонирането и изпълнението на настоящата директива. Въз основа на тази оценка Комисията взема решение за подходящи последващи действия, включително, ако това е необходимо, законодателно предложение.

Член 34

Връзка с други инструменти

1. Настоящата директива не засяга Директива (ЕС) 2019/1153 на Европейския парламент и на Съвета⁵⁶.

Член 35

Замяна на Съвместно действие 98/699/ПВР, рамкови решения 2001/500/ПВР и 2005/212/ПВР, Решение 2007/845/ПВР и Директива 2014/42/ЕС

1. Съвместно действие 98/699/ПВР, рамкови решения 2001/500/ПВР и 2005/212/ПВР, Решение 2007/845/ПВР и Директива 2014/42/ЕС се заменят по отношение на държавите членки, обвързани от настоящата директива, без да се засягат задълженията на тези

---

⁵⁶ Директива (ЕС) 2019/1153 на Европейския парламент и на Съвета от 20 юни 2019 г. за установяване на правила, с които се улеснява използването на финансова и друга информация за предотвратяването, разкриването, разследването или наказателното преследване на определени престъпления, и за отмяна на Решение 2000/642/ПВР на Съвета (ОВ L 186, 11.7.2019 г., стр. 122).

държави членки по отношение на датата на транспониране на тези инструменти в националното законодателство.

2. По отношение на държавите членки, обвързани от настоящата директива, позоваванията на инструментите, посочени в параграф 1, се тълкуват като позовавания на настоящата директива.

Член 36

Влизане в сила

Настоящата директива влиза в сила на двадесетия ден след деня на публикуването ѝ в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Член 37

Адресати

Адресати на настоящата директива са държавите членки в съответствие с Договорите. Съставено в Брюксел на [...] година.

За Европейския парламент
Председател

За Съвета
Председател